

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151. P.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Arad város milliói.
A világosi szoborleplezés.
Miniszterek a politikai válságról.
Orvossztrájk Aradon,
Modern szüret a Hegyalján.
A didergő turf.
Sulkovszky hercegnő a gondnoka ellen.
Birák a titkos minősítés ellen.

Orvosok sztrájkja.

Arad, október 17.

Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár orvosai a mai nappal megkezdték a sztrájkot. Ez a sztrájk a szervezett erőszak egy lépése, amelyet az orvosok hiába igyekeznek azzal enyhíteni, hogy ők továbbra is kezelik a pénztár betegeit, a pénztár utólagosan fizetendő számlája terhére; munkabeszüntetés ez, ép olyan, mint akárminő más sztrájk, amelynek kilátásait, a sikerhez való reményét az erősíti, hogy minél több zavart, a rendes állapotnak minél nagyobb felforgatását okozza.

Semminő sztrájknál nem ismerjük el azt az elvet, hogy az csupán a siker kilátásaival, a győzelem eshetőségével tartozik számot vetni; nem ismerjük el, hogy minden sztrájk jogos, amelynek eredménye van, s hogy mindenkinél, aki a munkabeszüntetéssel eredményt, bérjavítást érhet el, szabadsága, korlátlan szabadsága a sztrájkolás. Bizonyos ipari szakmákban, amelyek munkabeszüntetése a

legnagyobb zavart tudja előidézni, ezen a címen örökös lehetne a sztrájk.

S ez az elv nem lehet jogcíme az orvossztrájknak se. A másik jogcím: az orvosok anyagi helyzete. Nem vitatkozhatunk az orvosokkal, hogy az a javadalmazás, a melyet a pénztár végső ajánlatában az orvosoknak ajánlott, tényleg megfelelő ellenértéke-e a pénztári orvosok által végzett munkának: azon se állunk disputába, hogy az orvosok mai átlagos keresete igazán olyan csekély, hogy a mellett a fix állások nagyobb díjazására vannak utalva. De azt tudjuk: Magyarországon, ép a diplomások között annyian vannak, a kik a legszorgosabb munka és a legbesületesebb igyekezet mellett se találják meg a képességüknek megfelelő és a társadalmi életmódjuk által megkívánt keresetet, hogy ha ezek mind sztrájkolnának, akkor Magyarország intelligenciájának háromnegyed része letehetné a tollat és az egyéb szerszámokat. S hogy az orvosok most kissé kedvezőbb helyzetben vannak a küzdelem tekintetében, mint például az ügyvédek, a kiknek módjuk se lenne a sztrájkra, vagy a hivatalnokok, a kiknek eddig nem jutott eszébe, nem változtat ezen a tényen.

Hallottuk, hogy a sztrájknak nem is annyira az anyagiak az ütközéspontjai. Az orvosok lealáznak, sérelmesnek tartják a formát, a melylyel őket a pénztár alkalmazni kívánja, hogy fölöttük, az orvosokon a pénztár

igazgatóságának, tehát laikusoknak fegyelmi joga, főlebbvaló hatásköre legyen. Hát ezt tulzott érzékenységnek látjuk. Egyetlen egy városi vagy megyei ügyészt, vagy egyéb jogvégzett tisztviselőt nem aláz meg, hogy a törvényhatóság az ő fölöttes hatósága, amelyben nem csupa jogvégzett emberek vannak, sőt olyanok is, a kik a négy elemi osztályon túl nem foglalkoztak az elméleti tudományokkal. A pénztár igazgatósága, ép úgy, mint a törvényhatósági bizottság, a közmegebizatás alapján vezetnek egy autonom szervet. S alkotmányos életben a közbizalom által adott hatáskör — még a munkásbiztosító pénztárnál magasabb fokú intézményeknél is — van olyan érték, a mely a tudománnyal egyenlő fokon állhat. A valóságban ugyis elképzelhetetlen az az eset, mintha a pénztár igazgatóságának laikus tagjai orvos, tudományos kérdésekben akarjanak dirigálni.

Az orvosok álláspontját, mozgalmuk jogalapját ép az gyöngíti meg, hogy nem egyes munkaadóval állanak szemben, hanem egy olyan gazdasági osztálylyal, amelynek egyébként is súlyos terheit a Sztérynyi-törvény, a munkásbiztosítási reform jelentősen szapírotatta: az iparosokkal, kereskedőkkel és munkásokkal. A nagy szociális alkotásnak egész terhét ezekre borították s nincsen olyan ipari szakma, amelyben a betegsegítő járulékok ne szaporították volna igen tekintélyes összegekkel az üzemköltséget.

Bobus-Szőgyény Antónia emlékezete.*)

A szobor leleplezésére írta: Csécsai Imre aradi ref. lelkész

Szép csendes ősz fuvalmától legyintve,
Itt Világosvár romjai alatt,
Mint a villám éji felhő ölébe:
A multba néz egy röpke gondolat.
Nagy, szent időknél haldokló tanuja,
Te rom, miért hullanak szét köveid?
Ha teomlász, a hálátlan szivekben
Mi tartja fenn a mult emlékeit?

Óh! mert az érdek civódó zajában
Ugy meglóhad lelkünkben már a láng...
Felejtünk mindent, hirt, erőt, hatalmat,
Felejtjük, hogy rég nagyok is valánk.
S tán jobb feledni, — így hiszik sokan már —
Jobb tán, ha minden szent emlék kihal,
Mint a jelenre gunyként, léha medon
Kérkedni hős idők csodáival.

Nem úgy, nem úgy! Csak emlékezzetek, mert
Szárny az emlék: jövőnk felé ragad.
A mult világa sugárt hint előre
S lát a jövőben tündértájakat.

*) A tegnapi ünnepélyen elszavalta Keszler Ede az aradi Nemzeti Színház tagja.

— Szent az a perc is! Bűvös erejében
Lelkünk emléki megvillámlanak,
S mint álomlátás szép valóra válva,
Előttünk áll egy fényes nőalak.

Nagy dicső asszony, nemzetünk leánya,
A leghivebb közt is a legnagyobb,
Itt vagy közöttünk! Akiket szerettél,
El még a halál után sem hagyod.
Áldás volt élted s mily csodás való ez:
Még emlékében is áldás marad!
Miként az égen naplement után is
Lobognak meg a bíbor sugarak.

Szép, igaz élet volt, amelyet éltél,
Nagy, tiszta szív fensége, bája volt.
Nagy volt midőn mosolygó szeretettel
Az elhagyottra védőn ráhajolt.
Fenséges élet: önmagát felejtve
A mások üdvét építette föl;
Nincs elmulása: eszmény- s példaképpen
Sirod felett örökké tündököl.

Hogy ránk csapott erőszak förgötegje,
Mikor még a köszív is megriadt:
Együtt sirtál a könnyező sereggel
A nemzet arcát ért szégyen miatt.
Ott lent a vár alatt, ott lent a sikon
Minden fűszál történetéről beszél...

Virágot hajt szemednek égő gyöngye
Ott, hol fájó keservben könnyezél.

Látunk mint büszke sérthetetlen angyal
Be- és kijárni tömlőc ajtaján,
Áldás azoknak egy vigasztaló hang,
Kiket gyötör az örjítő magány.
A csüggedőt egy c öppel a reményből
Felgyógyítád, oldoztad a rabot;
A haldokló is áldott, míg szeméből
A lélek lángja ki nem hamvadott.

Mikor feltetszett jobb idők reménye,
Mint hajnalfény ez árva hon felett:
Te hitted azt, hogy nyerhet meg a nemzet
Ujult hitével ujabb életet.
Te szóltál így a jós lélek szavával:
Adhatna bár tápláló harmatot
— Aztatva a földjét boldogabb jövőnek —
A vér, a könny, amely kiontaott.

Hazánk leányai, óh jertek, jertek,
Öltsetek fel egy régi divatot:
Élni családért, emberért, hazáért,
A leghivebbtől tanuljatok!
Csak jöjjetek... Itt minden hü magyarnak
Hódóattal le kell omolnia,
Sattogva csendben: Te örökre élsz, mert
Szívünkben élsz, Szőgyény Antónia!

Lehet, hogy ezzel szemben az az orvosok ellenérve: költsenek kevesebbet adminisztrációra s egyebekre. De azért, mert az adminisztráció, a táppénz, a gyógyszerek esetleg csakugyan sok kiadást jelentenek, az orvosoknak még nincs jogcímük arra, hogy ők a kiadásokat még jobban szaporítsák. S amikor egy ilyen tu terhelt gazdasági osztályal állanak szemben, akkor az orvosoknak is, ha még annyira méltányosak az igényeik, le kell arról mondani, hogy ezek az igények egyszerre teljesüljenek.

Harcnak izgalmában bajos véleményt mondani a vezérek cselekvéséről, taktikájuk és harcmódjuk felől. Mégis, a látszat szerint mintha az orvosok sztrájkjánál a dacolás politikája lenne a lobogók legtetőjére tűzve. Mintha az lenne a legfontosabb, hogy a munkáspénztárak ellen indított küzdelemben, a mely a legelőjén ép Aradról indult ki, s a melyben később vette át az országos szövetség a vezető szót, ép itt nem szabad egy tapodtat se engedni, egy lépést se hátrálni. Mondanunk se kell, milyen terde és igaztalan elvez, s akik ettől ragadtatják el magukat, azokra a következmények esetleg ép kartársaik részéről keserű ódiomot háríthatnak.

A sztrájk azonban nem jelentheti azt, hogy a békés megegyezésnek minden lehetősége félre van dobva. Miután az orvosokról, a város társadalmának tisztas érdemeiket szerzett tagjairól, s magának a munkásbiztosító pénztárnak is legfontosabb szerveiről van szó, a sztrájk ellen küzdeket se vezetheti az a szempont, hogy a sztrájkot föltétlenül le kell törni. Bizonyára a pénztár részéről is érvényesült bizonyos túlzás és merevség, a pénztár se várhatja azt, hogy megvert, felsült ellenfelekként békét jöjjenek könyörögni. Mind a két félnek, a pénztárnak és az orvosoknak, félretéve minden hiúságot és érzékenységet, mellőzve a rekriminálható sérelmeket és bántódást, kötelessége keresni a békés megegyezésnek útját. A pénztár igazgatósága tartozik ezzel a felelősségnek, amely tiszténél fogva rája hárult, s amelynek tőle telhetően ki kell kerülni minden zavart, amely a pénztár tagjainak orvosi ellátásában, gyógykezelésében beállhat. Viszont az orvosoknak se szabad feszíteni a húr, s az semmi esetre se áll érdeklükben, hogy Aradra idegen orvosok jöjjenek, akikkel ideig-óráig érvényesíthetnek bizonyos társadalmi és egyéb bojkottot, de őket ezzel lehetetlenné nem teszik. Más sztrájk-törőket a sztrájkolók a munkában szoktak megakadályozni, az orvosok a maguk sztrájk-törőivel szemben ilyesmire alig gondolhatnak, hiszen minden lehetetlenné tett műtéti beavatkozást, megnehezített kezelést egy-egy emberélet fizethet meg.

Száz és egy ok lehetne még arra, hogy az orvosok sztrájkja, még abban a tompított formában is, ahogy az orvosszövetség nyilatkozata teszi, nem állhat meg. A közönség rokonszenve, amely az orvosi kart mindig megil-

lette, most azt várja tőlük, hogy a munkásbiztosító pénztárral együtt a legrövidebb idő alatt keressék meg a kiegyező, békés tárgyalások útját s ha azok eredménye az igények egy részét kielégítetlenül is hagyná, vigasztalja meg őket az, hogy ebben nem állnak egyedül a társadalomban.

Arad város milliói.

— Gyors vita a költségvetésről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Müleik Lajos dr. a hármas bizottság ma tartott ülésén, még mielőtt a nagyszámban megjelent tagok megkezdették volna a jövő évi költségvetés tárgyalását, szót kért az elnöklő Varjassy Lajos polgármestertől.

— Mielőtt akár általánosságban, akár részleteiben megkezdendők a jövő évi költségvetés tárgyalását, — ugymond Müleik — két megjegyzést akarok tenni. Először is érthetetlennek tartom, hogy a hármas bizottságot összehívják tárgyalásra és nem nyomatják ki a költségvetést. Így hozzászólni, egyszeri hatásra a számtengerben eligazodni nem lehet. Másodszor pedig nem tartom helyénvalónak, hogy a főszámvevő ur a költségvetéshez írt általános jelentésében megleckézteti Arad város közönségét és közönyösséggel, a város ügyi iránt tanusított elhidegüléssel vádolja meg. A város polgársága megteszi a maga kötelességét, élénk érdeklődéssel kíséri a hatóság munkáját és alaposan foglalkozik a költségvetéssel és azt bíráyára azzal a komolysággal tárgyalja, amelyet Arad város háztartása megérdemel.

Ezeket a szavakat oly komolyan és a meggyőződésnek azzal a feltétlenül határt keltő hangján mondta el a törvényhatóságnak ez a kiváló tagja, hogy senkinek eszébe nem jutott, hogy Müleik Lajos dr. humorizál és már előre, még a tárgyalás megkezdése és lefolytatása előtt ilyen találóan jellemzi azt a hármas bizottságot, mely egy öt és félmillió koronás költségvetést félóra alatt leőröl és ugryszólván megjegyzés nélkül elfogad. Igen sokan voltak azon az ülésen és senkiük eszébe nem jutott, hogy a költségvetés tárgyalása a legidősebb alkalom arra, hogy a város egy esztendői munkásságát kritika tárgyává tegye. Nincs igaza a főszámvevőnek, ha a közönséget közönyösséggel vádolja, ha ennek a közönségnek a képviselői esztendőkon át egy új ideít nem termelnek, egy új kereseti forrást teremteni nem tudnak? Meg vagyunk arról győződve, hogy Müleik dr. csak a szatira kedvéért utasította vissza a főszámvevői jelentés hangját és tette ezt abban a reményben, hogy ez által a bizottság tagjait munkára, érdeklődésre ösztönzi.

Stilszerű és frappáns lett volna, ha az ülés befejeztével Müleik dr. megismételt volna megjegyzését. Mert a hármas bizottságban történtek egy szemernyi se sem cáfolták meg annak az igazságát, hogy a törvényhatósági bizottság nem végzi lelkiismeretesen a maga kötelességét és ha a városházán kívül elégedetlenkednek, lesepűik a tanácsot, zúzódnak és a kákán is csomót keresnek, csak magukra veszenek, csak a maguk hibájának tudják be, hogy Arad város közigazgatása nem tisztára akfagyártás, ügydarabok elintézése, lélek és lendület nélkül.

„Amilyen valamely nemzet, olyan a parlamentje” — mondotta Eötvös József báró és ez az igazság érvényes a törvényhatóságokra is. Olyan a közigazgatás, amelyet megérdemel a törvényhatóság.

(Költségvetés — költségvetés nélkül.)

A költségvetési előirányzat ismerete nélkül fogott hozzá a bizottság a tárgyaláshoz. Mint említettük, Müleik dr. szavá is tette az ülés elején azt a hihetetlen anomáliát, hogy összehívjanak egy bizottságot három millió korona megavazására anélkül, hogy előzetesen alkalmat nyújtanának neki a részletek tanulmányozására. A főszámvevő ezt azzal indokolta meg, hogy a bizottság által eszközölt esetleges változtatások miatt csak az ülés után adja nyomdába a költségvetést és így fizikailag lehetetlen előbb kinyomtatni és szétküldeni. Hogy ez mennyire tarthatatlan megokolás, az nyomban bebizonyult, mert a polgármester megígérte, hogy jövőre idejében kinyomtatja és még a hármas-bizottság tárgyalása előtt szétosztja a tagok között. Az igazság pedig az, hogy nem lehet költségvetést készíteni zárószámadás nélkül és minthogy ez április helyett csak szeptember végére készül el, elkéstek a költségvetéssel is. Nem akarjuk most ennek a késésnek igen érdekes okait tárgyalni, csak annyit jelentünk, hogy valószínűleg csak a novemberi közgyűlés elé lesz a költségvetés beterjeszhető.

Ezután a főszámvevő felolvasta tételenként a bevételi és kiadási rovatok számtengerét, a bizottság tagjai pedig részint unatkozással töltötték el azt a néhány percet, ameddig a felolvasás tartott.

(Vita a vegyvizsgálóról.)

A közegészségügyi kiadások ismertetésénél Tisch Mór dr. főorvos kért szót és hivatalának elfoglalásakor ismertetett programja egyik fontos alkotórészének megvalósítása érdekében tett indítványt. Azt kérte ugyan a bizottságtól, hogy vegyen fel a költségvetésbe tizenkétezer koronát és határozza el a már halaszthatatlanná vált vegyvizsgáló állomás létesítését. Nyolc ezer korona szükséges a berendezésre, négyezer koronára rug az évi fenntartása. Az élelmiszer hamisítások szaporodásával indokolta meg a főorvos ennek a nagyjelentőségű intézménynek a szükségességét és kérte, hogy a bizottság ne halogassa a létesítést.

Sarlot Demokos főkapitány is melegen pártolta a főorvos indítványát és elmondotta, hogy vele együttesen dolgozott ki egy memorandumot, melyben részletesen tünteti ki a szükséges kiadásokat és bevételeket. Hatósági jellegű intézményről van szó, amelynek védelme alapján itéleket hozhat a bíróság és amelynek jövedelmei idővel teljesen fedezik a költségeket. Kétezer korona van a vegyészeti fizetésre előirányozva és — ugymond — ő már ki is szemelte azt a kvalifikált egyéret, aki ezért az összegért és a jóvadelem ötven százalékáért hajlandó az intézet vezetésére.

A bizottság egyhangulag helyeselte a gondolatot, csak a megoldás módja ellen volt ellenvetés. Nosnera Aladár azt ajánlotta, hogy a főreáliskolában ideiglenesen rendezzenek be állomást, mert kétezer koronáért megbízható ember nem lesz kapható, vagy ha hatósági jelleggel akarják felruházni, akkor irányozzanak elő megfelelő fizetést.

A hatósági jellegű intézmény szükségére mellett érvet Müleik Lajos dr. is, aki hangsúlyozta, hogy ne mellekölöket a tasanak szem előtt, ha ilyen fontos egészségügyi intézmény létesítéséről van szó. Mondják ki határozottsággal, hogy az egészség elleni merényletek szaporodnak és szükség van állami jellegű vegyvizsgálóra. A hármas bizottság azonban — ugymond — ebben a kérdésben nem dönthet, csak javaslatot tehet a közgyűlésnek.

A bizottság elhatározta, hogy felhívja a főorvost, hogy nem melléktételek, hanem a

főcél szemellett tartásával dolgozzon ki részletes terveket az állomás szervezésére és terjessze azt be a közgyűléshez oly időben, hogy az a költségvetéssel egyetemben tárgyalható legyen. Ha nem tudna időre elkészülni, akkor a bizottság javasolni fogja, hogy a rendkívüli kiadások tételét a törvényhatóság úgy állapítsa meg már most, hogy jövő évben a vegyvizsgáló megteremthető legyen.

A költségvetés többi tételét megjegyzés nélkül elfogadta a bizottság.

A világosi szoborleleplezés.

A szabadságharc után való szomorú idők martirjainak nemes lelkű védőasszonya, *Bohus-Szögyény* Antónia emlékére tegnap kegyeletes szép ünnepséget rendezett Világos község, a melyért oly sokat fáradozott életében a halhatatlan emlékü Patróna. A közadakozás révén összegyűlt összegből, amelynek egyrészét a jólelkű Bohus család és Világos polgársága adta össze, kedvesen egyszerű bronzszobrot emeltek *Bohus* László báró történelmi nevezetességű kastélyának parkjában. A harmónikus szép ünnepségen megjelentek Arad és a vármegye előkelő családjai és bensőséges mély érzéssel áldoztak a nagyasszony emlékének.

Az ünnepségről *Világoson* járt tudósítónk ezt jelenti:

(A sir megkoszoruzása.)

Világos házai fellobogózva várták a vasárnap ünnepséget, amely délelőtt fél kilenckor kezdődött. Taracklővérek jeleztek, hogy a lakosság egyrésze fehér ruhás leányok és iskolás gyerekek csoportjától kísérve kiment a történelmi nevezetességű kastély szomszédságában lévő teret öbe és a Bohus-család sírboltjában megkoszorúzták a nagyasszony sírját. A koszorú *Faragó* István főszolgabíró helyezte el; a szavak fölírása a következő: „A női erények mintaképe — Világos közönsége.” Műán a világosi daloskör *Bódi* József karnagy és az aradi vaggongyári dalkör *Zoltai* Mátyás karnagy vezetésével elénekelt egy-egy megható alkalmi dalt, *Teffert* Ferenc róm. kat. plébános rövid imát mondott a sírkápolnában. A sírnál lefolyt rövid megható aktust végignézte a nagyasszony fiatalabbik fia, *Bohus* László báró, *Bohus-Szögyény* Antónia unokái: *Bréda* Viktor gróf és neje, továbbá *Fábián* László nyugalmazott főispán, ennek leánya és veje, *Porcia* Lajos gróf.

(A szobor leleplezése.)

Azután a temetőbeli közönség a templomhoz vonult, ahol ünnepi istentiszteletet tartott *Teffert* Ferenc plébános. Az aradi vendégek nagy része csak az istentisztelet idejére érkezett meg. A templomban, majd később a szobor körül láttuk a következőket:

Urbán Iván főispán, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Schill* József várm. főjegyző, *Institoris* Kálmán ny. polgármester, *Fábry* Sándor, az Acsev. vezérigazgatója, *Baross* Ferenc főszolgabíró, *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő, *Fábián* Lajos törvényszéki elnök, *Boros* Vida főreáliskolai igazgató és családja, *Darányi* János várm. tb. főjegyző, *Szöllösy* István tanár, a Kölcsey-Egyesület titkára, *Virágh* Lajos városi főmérnök, *Jakabffy* Gyula várm. aljegyző, *Csiky* Tivadar főispáni titkár, *Kabdebó* János jószágigazgatósági hivat., *Faragó* István főszolgabíró (Világos), *Schenk* Ferenc főszolgabíró (Pécska).

A templomban szentén az aradi vaggongyári és világosi dalkör adott elő néhány dalt

nagy átérzéssel *Bódi* és *Zoltay* precíz dirigálása mellett. Azután a szoborhoz vonult az ünnepi közönség. A szobor, mint már említettük, a Bohus-kastély parkjában áll, de olyan formán, hogy azért a község főutcáján van. A park legdélibb kis területét, amely már a főutca nyulik, átengedte az emlékmű részére *Bohus* László báró. A fehér kővel letakart szobor környékét zöld galyakkal (s nemzetiszintű zászlókkal földszigetelték s kényelmes padokkal vették körül. Ezeket a Bohus-család hölgy tagjai foglalták helyet. Középen ült fekete selyem kosztümben *Bohus* Zsigmond báró v. b. t. felesége, mögötte állott férje. A népszerű főúri család tagjait a közönség ovációban részesítette.

Taracklővés jelezte a leleplezési ünnepély kezdését. Bevezetőül a világosi dalkör *Bódi* József vezetésével elénekelt a Hymnust. Majd *Deák* Sándor, a szoborbizottság elnöke rövid megnyitó beszédben válaszolt az ünnepély jelentőségét. Kétszáz tanuló ezután *Krasznásky* Sándor igazgató-tanító vezényletével ünnepi dalt adott elő. *Teffert* Ferenc plébános tartalmas ünnepi beszédben méltatta a nagyasszony társadalmi és hazafias működését. A magyar származású beszédtől a következőket közöljük:

— Nem tudok elképzelni női erényt, amely benne szinte ideális tökéletességben nem élt volna és nem ismerek művelt urinó számára munkakört, melyet természetes leereszkedésben jóságos kezei alkotásával meg nem áldott, meg nem szentelt volna. Családjának lelke, élete melegsége ő volt. Mintegy tetemrehívá-szerűen ide kérem, ide hívom a köztisztelőben álló Bohus br. család két legidősebb férfitagját, a Nagyasszonynak két, hál' Istennek még élő felfisarjadékát — mondják meg ők, vajjon eszményibb anyát, hűségesebb hitvestársat, s gondosabb óranagyat a családnak el tudnak-e képzelni? S a 70 és 80 évet meghaladott ajkak megnyíló szavai, az én szerény állításaimat igazolják. Társadalmi és erősen kifejtett szociális érzelme korát 50 évvel megelőzte. Még ma is élnek Világoson urinók, akik szem és fültanul valának az ő szociális jóságos működésének, még élnek az urinókból, akik szerencsések voltak a megdicsőült körébe felvétetni, s e körben nem az üres és bünös beszéd ütött tanyát, hanem a gyengéd női kezek hasznos foglalkozást találtak, erre utasítottak — s ez üdvös munkásságnak gyümölcse, az ott készített ruhák, szegény és beteges, nélkülözést és szükséglet szenvedő anyák almáriumbába vándoroltak. Mily bölcs és tapintatos megoldása a megindult női mozgalomnak! Bemutattam Nagyasszonyunkat, mint honleányt. Ha e kastély falai meglevonednének, ha e hárfák segítségével halk beszéd lenne, mint szólóának az ő lángoló hazaszeretetről, a magyar faj szeretetről és épen e szeretet gyakorlása közt tanúsított okosságáról, határozottságáról, erélyéről, kitartásáról, áldozatkészségéről, önfeláldozó bátorságáról, erőslelkűségéről.

S talán kisebb volt ő, mint az egyház hűségese, szerény, engedelmes leánya? O nem, százszor nem. Erre már mi is, az igénytelen utódok, meg tudunk felelni.

Beszéls közben lehullott a lepel a szoborról, amelyet a közönség elragadtatással szemlélte. Az életnagyságu emlék bronzból készült, gránit talpazattal. A nagyasszonyt ülve ábrázolta *Philipp* István szobrász művész, aki tízezer koronáért készítette el. A nagyasszonyt régi magyaros, csipke ujjas könnyed ruhában, zsinóros kis pruszlikban varázsolja elének az alkotó kéz. Szeme a távolba tekint. Dus hajából feje felső részén körkoszorú, oldalt, a fülek fölött pedig kis konty készült, ami még bájosabbá teszi az alakot, amely kis padon hátradől. Finom metszésű kezeit ölébe fekteti s jobbában könyvet tart, balját pedig ezen pihenteti meg. A lábánál balra rózsacsokor hever.

Majd *Csécsei* Imre aradi református lelkésznek hasonlatokban s kölői képekben gazdag ódáját szavalta el *Kesztler* Ede, az aradi Nemzeti Színház tagja olyan őszinte, mély érzéssel, hogy könyeket csalt a hallgatóság pilláira.

(A koszorúk.)

Most a szobor megkoszoruzása következett ilyen sorrendben:

A budapesti jótékony nőegylet nevében *Meixner* Emil:

— Legyen tolmácsa ezen koszoru a mi hála- és elismerésünknek. A koszoru minden levele legyen tanuja annak, hogy szívünkben él emléked, amely emberbaráti tevékenységének utján szövétnek gyanánt világít előttünk.

Dálnoki Nagy Lajos:

— Aredmegye törvényhatóságának soha el nem muló kegyelete és hála jeleül teszem le ezt a koszorut arra a szoborra, amely örökkön hirdeti a nagy honleány szívének jóságát.

A világosi róm. kat. hitközség nevében *Teffert* Ferenc:

— Te megmutattad nekünk, hogy kell a hazát igazán szeretni.

Varjassy Árpád a Kölcsey-Egyesület nevében:

— Áldást sugárzó volt életed, amely örök forrása marad a szeretetteljes tevékenységnek.

Fábry Sándor az Acsev. nevében:

— Ez a koszoru a női erények, a hazaszeretet és jótékony megtestesülését jelképező szobornak szól. Ez a szobor az igazi spártai erénynek emléket őriz meg. A nagyasszony működése buzdításul szolgáljon minden időben.

Urbán Iván:

— Megboldogult nagyemlékü keresztanyának. Az aradi vaggongyári dalkör nevében *Tamó* Lajos, a világosi dalosokét *Lósz* Antal, a világosi állami iskoláét *Molnár* József, a gazdák olvasóköriét *Wiesenbacher* József, a világosi polgári körét *Krill* József, a világosi iskolágyerekekét *Nagy* Emma, a galsai polgári olvasóköriét *Hermann* Gyula helyezte el.

Faragó István főszolgabíró:

— A hála és megemlékezés jelképeül Világos közönsége nevében, a szobor-bizottság megbízásából elhelyezem e koszorut a *fenkelt lelkű, hervadhatatlan érdemekben gazdag nagyasszony, a szegények volt védszentje*, *Bohus-Szögyény* Antónia sírjára azon kijelentéssel, hogy az igazak és nagy lelkek dicsőségét megőrzi a hála emlékezet.

A család tagjainak koszoruit legvégül helyezték el. Az összes koszorúk feliratai itt következnek:

Fehér széles szalagon: Szeretett anyámuak, fiai kegyelettel — László.

Áldjuk emlékezet — *Ilona*, *Viktor*, (*Bréda* Viktor gróf és neje.)

Elona, *Eszter*, *Márta* — Szeretett nagyanyánknak.

Ilonana, *Lajos* — szerető unokáid.

Áldjuk emlékezet, szeretett anyámuak — *Zsigmond*.

Urbán Iván — mély tisztelete jeleül.

Galsai és világosi isr. hitközség — A lelkes honleány emlékének.

A pesti jótékony nőegylet: Nagyerdemű volt elnökének, hálas kegyelettel őrzött emlékének.

Él emléked szívünkben — *Julia* és *Zeiga*.

Világosi áll. isk. tantestülete: Tanügyünk matronájának, hódolattal.

Emléked él közöttünk — Világosi dalos egylet.

A haza és egyház hű leányának — Világosi Kaszinó.

Az aradi Kölcsey-egyesület — A szabadságharc foglyok nemesszívű asszonyának.

A világosi róm. kat. hitközség: Poraiban is élő patronájának.

Az Acsev.: A hazaszeretet és jótékonyág védangyalának.

Magyar urinók egyesülete: *Bohus-Szögyény* Antóniának.

Tieszkovszky Irma: A legnemesebb szívű nő emlékének.

Soborsin és vidéki kaszinó: *Bohus-Szögyény* Antónia emlékének.

Áldjuk nemes emlékezet: *Ilona* és *Lajos*.

Galsai polg. olvasókör: Kegyelettel.
Világosi áll. isk. tanulók: A szegénytanulók kegyes párfogójának.
Elma, Eszter, Márta: Szeretett nagymamának.
Szalay Imre és családja: Kegyeletes visszaemlékezésül.
Az emberiség nagylelkű jótétjének: Az aradi vaggongyári dalkör.
Világosi gazdák olvasóköre: Kegyelettel.
Polgári olvasókör: A sebesültek védangyalának.

(A szobor átadása.)

Ezután Deák Sándor, a szoborbizottság elnöke átvette a szobrot Philipp István szobrásztól, majd pedig átadta Taffert Ferenc plébánosnak, aki ígéretet tett, hogy a katolikus hitközség gondozni fogja az emléket.

Miután a dalosok a Szózatot elénekelték, a közönség szót szőlt.

(Banket és bál.)

Déli 1 órakor a Mátyás király vendéglőben 130 terítékű banket volt, amelyen mindazok az előkelőségek is résztvettek, akik a leleplezési ünnepélyen megjelentek. Bohus László azokat köszöntötte föl, akik a szobrot létesítették, Deák Sándor pedig a Bohus családot. Vajda Jakab dr. a szobrászművészt, Keszleréket és a dalosokat, Lukács György g. keleti esperes a nagyaszonny érdemeit méltatva, a Bohus-családot éltette.

Este táncmulatság volt.

SPORT.

+ Bajnoki football matchek. Négy csapat mérkőzött vasárnap délután Délmagyarország bajnokságáért a Török Gábor-utcai sporttelepen. Az első pár a Szegedi Atletikai Klub és az Aradi Waggongyári Sportegyesület volt. A technikai tudás, gyorsaság, szép összjáték meghozták Szegednek a megérdemelt győzelmet. 4:1 goal-aránnyal nyerte meg Szeged a mindvégig élénk menetű bajnoki matchet. El mérkőzés után az Aradi Atletikai Klub és a Bácska Szabadkai Atletikai Klub játszottak rendkívül érdekes lefolyású matchet. A vezető goalt a 13 ik percben Bácska rugta, amitől az aradi csapat lelkes játékba fogott s ettől kezdve szinte a kapujához szegzi a szabadkai csapatot s állandó bombázás alá veszi a szabadkai kaput, amely szinte babonás szerencsével áll ellent a támadásoknak, amit tetézt a kapus rendkívüli ügyessége. A 36-ik percben azonban egy tizenegyes révén kiegyenlített Arad. Az első féldőben hasonlóan, a második féldőben Szabadka térfelén folyik a játék, de sokkalta nagyobb eredménnyel, mert a mindjobban visszaeső szabadkai csapat már képtelen feltartani a folytonos ostromot, aminek eredménye lett 5:2 arányu legyőzete. Mindkét mérkőzést ifj. Földessy János (M.k.) bírta vezette.

+ A kisjenői lóversenyek. Boros, szeles, hideg időben tartották meg a kisjenői lóversenyeket. Valószínűleg a rossz idő volt az oka a nagy részvétlenségnek. Mindössze 40-50 ember didergett és lézengett a tribün előtt. Nagyon gyöngé volt a forgalom. Egy egy versenyszámnál 20-25 tét volt mindössze és így igazán meglepetés számba ment, amikor a totalizátor egy ízben 2 koronára 12-öt fizetett ki. A versenyek részletes eredménye a következő: I. Eladó sikverseny A földművelésügyi miniszter díja. 1. Thonka Zoltán százados „Suf-ragette II.” lov. Folis fhdn. 2. Neimans báró „Cascadeuse” lov. tul. A lovat a tulajdonos vásárolta vissza. Totalizátor 2: 3. II. Horgosi gátverseny 1000 korona. 1. Kintzig János „Árválánya” lov. Folis fhdn. 2. Kintzig János „Alkony” lov. Sibrik fhdn. Tot. 2: 3. III. Bökönyi akadályverseny 1200 korona. 1. Bartos G. „Tiny-Tin” lov. Neimans báró, 2. Kintzig J. „Remény II.” Erős küzdelem után két hosszal nyerve. Tot. 2: 4. IV. Sikverseny József főherceg tiszteletdíjért. 1. Issekutz Gy. hadnagy „Raseur” lov. tulajdonos. 2. Neimans báró „Daily” lov. tulajdonos. Tot. 2: 12. Futott 5 ló. V. Sikverseny. 1100 kor. Urlovasok

szövetkezete díja. 1. Korbuly L. hdn. „Páfrány” lov. Sibrik fhdn. 2. Merveldt gróf „Immergrün II.” lov. Folis fhdn. Tot. 2: 4. Futott 5 ló. VI. Dohányosi gátverseny. 1000 kor. 1. Kintzig J. „Remény II.” lov. Sibrik fhdn. 2. Kintzig J. „Artatlan II.” lov. Folis fhdn.

Miniszterek a politikai helyzetről

— Az őszi munkaprogram. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 17.

Vasárnap alakult meg Ujpesten a nemzeti munkapárt. Az alakulás keretében Székely Ferenc igazságügyminiszter hatalmas, rendkívüli jelentős beszédet mondott, amelynek külön érdekességet ad az a körülmény, hogy a várható politikai eseményeknek szinte programja volt. A nyilatkozatnak nyilvánvalóan az a célja, hogy a kormány terveiről és a képviselőház őszi munkarendjéről illetékesek tájékoztassa a közvéleményt. Az ország megtudja ebből a beszédből, hogy a kormány a katonai büntető eljárás, a készfizetés s a közös miniszteriumok ipari megrendeléseinek régóta vajdó kérdésait a magyar érdekeknek megfelelően akarja dűlőre juttatni. S ha mindezekkel készen lesz, csak akkor fog hozzá a belügyi és egyéb reformokhoz, elsősorban egy demokratikus választói törvény megalkotásához s a közigazgatás újjászervezéséhez.

Az igazságügyminiszter beszédéről, a mely mellett az ujpesti munkapárt megalakulása egészen jelentéktelen eseménnyé törpül, a következő tudósításunk számol be:

(A megalakulás.)

Az ujpesti munkapárt megalakulására összehívott népgyűlésen Székely Ferenc dr. igazságügyminiszter fia, Székely Aladár képviselő kíséretében jelent meg.

Közel ezer választópolgár gyűlt össze az Elen-színház termében. A népgyűlést Szabó Béla dr. gyógyszerész nyitotta meg. Ajánlatára a gyűlés elnökeül Ováry Lipót lovag, nyugalmazott országos főlevéltárost választotta meg. A megalakulás kimondása után általános óhajra Székely Ferenc dr. igazságügyminiszter emlékedett szözlására.

(Az igazságügyminiszter beszéde.)

Tisztelt pártgyűlés! Örömmel jelentem meg itt, hogy néhány szóval nyilatkozzam a politikai helyzetről. Nincs még tíz hónapja, hogy a mostani kormány helyét elfoglalta. Az akkori helyzet súlyos katasztrófákra adott okot, hogy vajjon képesek leszünk-e a nemzetet visszatéríteni a realitás politikához?

A választási eredmény a kormány politikájának igazolását jelentette. Most nemzetünk egész jövőjére kiható nagy elhatározások és talán kemény küzdelmek előtt állunk.

Nekünk lesz bátorságunk szembenézni a közösségből lezármazó kérdések egész komplexumával.

Nem beszélünk „nemzeti aspirációkról”, „víványokról”, vagy épenséggel „engedményekről”, hanem nyíltan és becsületesen keressük azt a meggyezést, mely méltó egy önérvényes nemzetnek és méltó annak koronás királyához.

Az eredmények, amelyek elérésére a folyamatosan levő tárgyalások alatt törekszünk, főbb pontjaiban a következők:

1. hogy a katonai büntető eljárásban a magyar nyelv kellően érvényesüljön;
2. hogy legyen készfizető bankunk;
3. hogy a hadfelszerelésekért elvállalandó terhek ellenértéke gyanánt a magyar ipar a megrendelésekből arányos részt kapjon.

Ha mindezeket a függő kérdéseket kielégítően elintéztük, az előkészítés alatt álló törvényjavaslatokat — amelyek közül a polgári perrendtartást és a földgazdaságot — fontoságuknál fogva különösen ki kell emelnem — letergelyeltük és a véderőtörvényt megalkotuk: akkor kerül sor a fontos belügyi refor-

mokra, e'ssorsban a választói jog és a közigazgatás demokratikus reformjára. Sürgős és fontos feladat, hogy a nép széles rétegeit joztalan helyzetéből kiemeljük, de még fontosabb és sürgősebb, sőt sajnos, napjainkban egyenesen égetővé vált, hogy létfontosságának fizikai eszközöiről is gondoskodjunk. Ezen a téren gyors és erőyes intézkedésre van szükség. Ezek azok a feladatok, amelyeket a közel jövőben megoldanunk kell.

Kívánom, hogy a nehéz munkában a mi pártunk és annak minden egyes helyi szervezete mindenkor helyt álljon: kifelé legyen benne őszinteség és önérvényes párosulva erőinknek bőles mérlegelésével, befelé pedig legyen meg benne az az igazi, demokratikus szellem, amely hivatva lesz nemzetünket egy jobb és szebb jövő elébe vezetni.

(A beszéd után.)

Percekig rugott az éljenzés és taps a miniszter beszéde után. Az ováció csak akkor szűnt meg, amikor Székely Aladár képviselő általános kivárágra szólásra jelentkezett.

Székely Aladár a készfizetések közigazgatási jelentőségéről beszélt hosszabban.

A gyűlés ezután megejtette a választásokat. Elnök Ováry Lipót lovag lett. A tisztikaron kívül ötven tagu választmányt is választottak, mire a gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Zichy János gróf Egerben.

— Köszönet a mandátumért. —

Zichy János gróf kultuszminiszter ma reggel nagy kísérettel Egerbe utazott, hogy választóinak megköszönje a mandátumot.

A miniszter fogadására Egerben nagy előkészületeket tettek. A pályaudvart földszintették s az utvonalon diadalkaput állítottak.

A minisztert és kíséretét hozó vonat pontos időben robogott be a fellobogózott pályaudvarra. Zichy János grófot kiszállásakor viharos ováció fogadta. Az egri munkapárt elnöke rövid távozói beszédet mondott, amelyre a miniszter azt válaszolta, hogy az egriek ragaszkodása és szeretetnyilvánítása politikai pályájának legbecselesebb momentuma.

A miniszter bevonulása is impozáns volt. Végig az egész utvonalon hatalmas közönség állott sorfalat, amely viharos ovációkban részeltette a város képviselőjét.

Zichy János gróf Samassa József egri érsek rezidenciájában szállott meg. Kiséretének tagjai: Náray-Szabó Sándor államtitkár, Szász Karoly, Antal Géza, Kozma Andor, Haydin Imre, Radvánszky Antal báró, Haller József gróf, Hegedűs Kálmán, Erdély Sándor dr., Tegledi József, Lipesey Adám, Bethlen Pál gróf, Csuzy Pál, Görgy László, Erssy Péter, Hajós Kálmán és Mojnár Viktor munkapárti képviselők ezalatt megtekintették a várost.

A gyűlés, amelyen Eger munkapárti választói csaknem teljes számban megjelentek, a Korona-szállóban folyt le.

A miniszter meleg szavakban mondott köszönetet megválasztásáért.

— Kötelességemnek tartottam, — szólott — hogy személyesen fejezzem ki hálámat megválasztó bizalmukért. Idegenül jöttem ide s mint barátságuk és szeretetük letéteményese jelenek meg másodsor. Legyenek meggyőződve, hogy igaz tiszteletem és hálám jeléül Eger városának és minden egyes választópolgárának érdekeit szívesen fogom hordani. Ne kívánják tőlem, hogy az általános politikáról nyilatkozzam. Maradjon ez a mai nap kizárólagosan a mi kölcsönös barátságunk és megbecsülésünk záloga.

A miniszter ezután általános óhajra néhány szóval mégis megvilágította a politikai helyzetet s különösen tárcája fontosabb kérdéseivel foglalkozott.

Végezetül a munkapárt elnöke tolmácsolta ismételtén a választókerület ragaszkodását a miniszter iránt. A gyűlést lakoma követte, a mely után a miniszter és kísérete visszautazott Budapestre.

Az osztrák igazságügyminiszter
Budapestben.

— A katonai büntető perrendtartás. —

Ma érkezett Budapestre Hohenburger osztrák igazságügyminiszter, hogy itt folytassa a tárgyalásokat Székely Ferenc igazságügyminiszterrel, a katonai büntetőperrendtartás re-

formjáról. A tárgyalások, melyeken csupán a két igazságügyminiszter vesz részt, holnap kezdődnek. A perrendtartás tervezetét most tisztán jogászai szempontból tárgyalják. Ha a két miniszter végez e javaslattal, a közös hadügyminiszter, a honvédelmi- és az osztrák Landwehr-miniszter veszi majd tárgyalás alá a projektumot.

A holnap kezdődő tanácskozásokról az Aradi Közlöny fővárosi munkatársa az igazságügyminiszterium egyik vezető emberétől a következő felvilágosításokat kapta:

— A Hohenturger—Székely-féle tanácskozásoknak tulajdonképpen nincs döntő befolyásuk a tervezetre. Ami ott szóba kerül, csak jogászai megvilágítása a törvénytervezetnek, mondhatnám, hogy egyszerű vélemény, mely a modern jog szempontjait tartja szem előtt, vagy akár — hogy ujságíró nyelven szóljak — csupán széljegyzet lesz a tervezetnek. A három katonai miniszter ezeken a tanácskozásokon nem is vesz részt. Ők csak akkor kezdik meg munkájukat, ha a két igazságügyminiszter befújta a magáét. Az 1854. évi osztrák pátenst, amelyen a mostani katonai büntető perrendtartás alapszik, derékasan meg fog változni minden tekintetben meg fog felelni a modern kor szellemének, már amennyire ez a katonai fegyelem, fegyver és a hadsereg szellemének megértése és meglátása nélkül lehetséges. Bizonyos az, hogy erre a reformra igen nagy szükség volt, mert a mai katonai büntető perrendtartás annyira elmaradt, elavult nézeteket képvisel, hogy azokkal egy modern állam keretein belül bírálkodni csakugyan nem lehet.

A fegyver és a fegyver kérdései nagy általánosságban megmaradnak, csak azok a rendkívül szigorú megzabálások változnak meg, amelyek szinte rabszolgává a'acsonyítják le a katonát. Hogy egyebet ne mondjak: a felebbvalóját ártatlanul vádoló katonák megkapja a maga büntetését ezután is, de legalább szabad lesz vádolnia. Ha igaza van, joga lesz hozzá, hogy panasza nyissa a száját.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Rozmárin néni, vígjáték. C) bérlet.
Szerda: Trubadur, opera. A) bérlet.
Csütörtök: Csitully szívem, bohózat. Bemutató előadás. B) bérlet.
Péntek: Csitully szívem, bohózat. B) bérlet.
Szombat: Elvált asszony, operett. A) bérlet.

* Országos színházi műsor. A vidék nagyobb színházainak heti műsora:

Pécs: Hétfőn: Iglói diákok. Kedden: A kard becsülete. Szerdán: A kard becsülete. Csütörtökön: Rozmárin néni. Pénteken: ugyanaz. Szombaton: Luxemburg grófja, vasárnap Erdészleány kerül színre.

Kolozsvár: Hétfő: A muzsikusz leány, kedd: A sasfiók, szerda: A szegfű, csütörtök: Az orvosok, péntek: Az orvosok, szombat: Theodor és Társa, vasárnap d. u.: Szép Heléna, vasárnap este: A muzsikusz leány.

Szeged: Hétfőn: Csitully szívem, kedd: Dankó-ost. Prolégus. Grengoire. Cigánybáró. Cigányzene-karok, szerda: A kard becsülete, csütörtök: A kard becsülete, péntek: Trubadur, szombat: Trubadur, vasárnap délután: A baba, vasárnap este: A csikós.

Nagyvárad: Hétfő: Sasok, kedd: Sasok, szerda: Sasok, csütörtök d. u.: Szentivánéji álom, csütörtök este: Rigolettó, péntek: Muzsikuszleány, szombat: Rigolettó, vasárnap d. u.: Gül-Baba, vasárnap este: Trilby.

Debrecen: Hétfő: Csákó és kalap, kedd: Csákó és kalap, szerda: Csákó és kalap, csütörtök: Svihák, péntek: Svihák, szombat: Svihák, vasárnap délután: Kuruzsló, vasárnap este: Svihák.

Kassa: Hétfőn: Nick Carter, kedd: A becsületszó, Vera Violetta, szerda: Theodor és Társa, csütörtök: Theodor és Társa, péntek: Az eleven ördög, szombat: Az obsitos.

Miskolc: Hétfő: Az obsitos, kedd: Papillon, a kőfaragó, szerda: Papillon, a kőfaragó, csütörtök: Fedora, péntek: Dollárkirálynő, szombat: Dollárkirálynő, vasárnap este: Luxemburg grófja.

Győr: Hétfőn: Vájlunk el, Kedden: Sasfiók. (Ujdonság.) Szerdán: Sasfiók. Csütörtökön: Sasfiók. Pénteken: Luxemburg grófja. Szombaton: Bőregér.

* Új műsor az Urániában. Kedden kerül bemutatásra az Uránia színház új műsora, mely ismét válogatott látványosságokkal fogja szórakoztatni a közönséget. A természet kincsei közül Franciaország legszebb vidékei kerülnek bemutatásra. Lebilincselő szépségű hegyvidékek, erdők, patakok, regényes tájképek vonulnak el a néző szeméi előtt, a legszebb utazás benyomását keltve a szemlélőben. Több tanulságos, humoros és drámai kép szerepel még a kitűnő műsoron, mely a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. 241

A didergő turf.

(A kisjenői löverseny. Beszélgetés Czárán Zoltánnal.)

Az ideai kisjenői löversenyek a tél jegyében folytak le. Erős északi szél fujdogált a versenypályán és a Solymossy baronessék, akik fekete bársonymuffokban melegítették a kezeiket, szánakozva fordultak Neimans báróhoz, aki fehér kék ujjas seilyemdresszében didergett a tribün előtt:

— Vigyázzon kedves báró, mert tüdőgyuladást kap és akkor nem tud majd lovagolni az aradi versenyeken.

A báró mosolyogva rázta meg a fejét. Ezt csak nem fogja megtenni. Ki kell köszörülni a csorbát, a mely a fehér-kék dresszet érte Kisjenőn. Mert a kitűnő urlovasnak, aki tavaly egyre-másra aratta a győzelmeket és a díjak nagyrészt elvitte Aradról, vasárnap délután nem volt szerencséje. Mindössze egy akadályversenyt tudott megnyerni, de az szép győzelem volt, mert Kintzig János kitűnő lovát, a Remény II-öt verte le, amely után tavaly olyan szenzációs kvótát fizetett a totalizátor. Pólis főhadnagynak már nagyobb szerencséje volt: két első és egy második díjat vitt haza, Issekutz hadnagynak azonban meg kellett elégednie egy tiszteletdíjjal. Igaz, hogy ezt meg viszont József főherceg ajándékozta: gyönyörű szép ezüst dísz tárgy, amely testvérek között is megért 500 koronát. A hadnagy öröme azonban nem volt teljes. Kellemetlen malőr érte. Mialatt lovagolt, egyenruhájának zsebéből eltűnt 200 koronája. Eonyiben ráfizetett a kisjenői versenyekre.

De valószínűleg ráfizetett a rendezőség is. A csunya zord idő alaposan elriasztotta a közönséget. Sisak Lejes, a kisjenői versenyegylet titkára busan tekintgetett fel az égő:

— Hallatlan. Nem akar kiderülni. Ilyen kevesen még sohase veltak! Haragszik ránk a jó isten!

— Csak nem bolondok az emberek, hogy agyon hütsék magukat — vélte Csukay főbíró és szorgalmasan fujta az ujjait. Mért is nem vettem fel a téli bekeesemet?

A főbírónak tökéletesen igaza volt. Az emberek okosabbnak vélték otthon maradni, mintsem megkockáztatni a becses tudejüket csupán azért, hogy lássák, mint viaskodik két-három nemes paripa. Voltak azonban olyanok is, akiket a jégeső sem riasztott volna el a versenyről. Így Solymossy báróék, Kintzig Jánosné, Csukay Gyuláné a leányával, Kokas Józsefné, Edes Eleménné már két óra-ker mind kint voltak és még a paraszt versenyt is lázas érdeklődéssel nézték végig. Kintzig Jánosné különösen érzékenyen érintette a Remény II. versége. Az ura alig tudta megvigasztalni:

— Majd Aradon kikészürüljük a csorbát. Nem kell busulni ezért az egy vereségért.

De nem is kellett Aradra várni. Remény II. már az ötödik versenyben kikészürülte a csorbát és ezzel bebizonyította, hogy nem veszett el minden remény, amelyet hozzáfűztek.

Nemcsak a remény nem veszett el, de vagyonok se usztak el a kisjenői gyepen és biztosak vagyunk, hogy ezek a versenyek sem nagyobb fajta sikkasztásra, sem holmi öngyilkosságra nem szelgáltattak okot. Igaz, hogy vagyonokat se lehetett keresni, mert a totalizátor, amelyet csak nagyon gyéren kerestek fel, így fizetett:

2 : 3

2 : 4

Valósággal szenzációszámba ment, amikor az egyik verseny után ez jelent meg a totalizátor bódé falán:

2 : 12

— Óriási, csapkodtak össze az emberek kezeit. Micsoda outsider! Ezt jó lett volna megfogni. Vajjon kik azok a szerencsések, akik a 4. számú tikkett birtokosai.

Három férfi szerénykedett a fabódé előtt, köztök a közönségi plajás is. Nagy irigységgel méregettek a rend szerencsés órét és a következő versenyig csak erről a szenzációról folyt a szó. Hogy milyen gyenge volt a kereslet a totalizátor iránt, annak illusztrálásul szolgálhat, hogy az egyik versenyben a tétek száma 15 volt, egy másikban pedig, ahol 3 ló futott, mindössze 21 tikkett adtak el. A kisjenőiek nem nagyon izgatja a játékszenvedély. Sokkal jobban érdekelte őket egy borotváltképű, barna oldalszakállas férfi, aki nagy buzgalommal sürgött-forgott, mázsált, indított és rendezte az egész versenyt. Ez a férfi meg is érdemelte a feléje irányuló érdeklődést, mert nem volt más, mint Czárán Zoltán. A kitűnő urlovas teljesen kihverte az alagi sérüléseit és jobban néz ki, mint valaha.

— Mikor ül megint lóra? — kérdeztük tőle.

— Most még nem tudom megmondani, volt a válasz. Annyi bizonyos, hogy az idén nem.

— Talán az öngyógyításának tett ígéret miatt? — firtattuk. Azt mondják, hogy Czárán a neves orvos után megigért a feleségének, Paulay Erzsikének, hogy nem ül többet lóra.

— Dehogy, — mosolygott Czárán — egyszerűen azért nem, mert a súlyom most 72 és fél kiló. Ilyen súlytal pedig nem lehet lovagolni. A doktorom eltöltött az izzadástól, másként pedig nem lehet leadni azt a 10 kilót, ami szükséges ahhoz, hogy lóra ülhessek. A doktorom tulságosan éva-tos és nagyon félt mestanában, Hej, ha izzadni lehetne... sóhajtott fel busan Czárán. Tudja, hogy azelőtt három hét alatt leizzadtam 10 kilót. Volt nap, hogy nyolc órát töltöttem a gőzben.

— Szóval az idén nem látjuk Aradon nyeregben?

— Aradon? Azt hiszem Aradon egyáltalán nem lovagolok többet, se Aradon, se a vidéken másutt. Nem szeretem a vidéki versenyeket. Arad amugy se fog engem nélkülözni. Két éve nem lovagoltam ott.

— Nehéz szívvél alkuszik meg az orvos tilalmával, ugyebár?

— Bizony nehezen. De hát meg kell tenni. Azért nem fogom a lovaglást elfelejteni. Most is naponta három órát lovagolok Pejacsavich grófnál. Igazán nem tudom, hogy lesz, mint lesz. Már annyian kérdezték tőlem. Majd meglátjuk.

A következő futamra esengettek. Czárán buceut vett és kocsira szállott. És bár határozott kijelentést nem tett, minden mozdulatából kisugárzott a szenvedélyes rajongás: minél előbb lóra ülni és vágatni sövényekem, árkokon, akadályokon át a győzelem felé.

Örs.

Orvossztrájk Aradon.

— Kitört a harc. — A pénztári elnök „gyógykezel.” —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Amint vasárnapi számunkban megírtuk, az aradi munkásbiztosító pénztár és az orvosok között kitört a nyílt harc. A pénztár november elsejére felmondott az orvosainak, akik erre azzal feleltek, hogy már vasárnap kimondták a sztrájkot. A pénztár arra szólította fel tagjait, hogy ne menjenek a régi pénztári orvosokhoz, hanem a rendőrorvosokat, vagy a kórházat keressék föl. Erre vagy harminc sebesült, akik hosszú gyógykezelésre szorultak, fölkeresték a kórházat, de ott nem állottak segítségükre.

Ennek következtében ezek a járó betegek visszamentek a pénztár ipartestületi épületben levő helyiségébe, ahol orvos hiányában a munkáspénztár elnöke, Varga Ferenc kötözte be a sebesülteket.

Az e keseredett harc mai stádiumáról ez a tudósításunk szól:

Az orvosok nyilatkozatai.

Azt az előterjesztést, amit Back Sándor, munkáspénztári igazgató az igazgatósági ülésen tett, s amelyet mindegyik aradi lap közölt, az orvosok sérelmesnek találták magukra. Erre válaszul a következő felhívást boosátották ki:

Az aradi ker. munkásbiztosító pénztár t. tagjaihoz! Az Aradi Közlöny, Arad és Vidéki és Függetlenség vasárnapi számában az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága a nála alkalmazott pénztári orvosoknak oly minősíthetetlen hangon és tartalomban megírt közleménytől kísért formában mondta föl november elsejére a pénztárorvosi szolgálatot anélkül, hogy a fölmondást előbb köteleességszerűleg velük közölte volna, hogy a pénztári orvosok az őket meggyarúsító és megrágalmazó közlemény után, felmentve érzik magukat a fölmondási idő betartása alól és egy folyó hó 16 án tartott gyűlésen elhatározták, hogy október 17 től kezdve, úgy az aradvárosi, mint a megyei pénztári orvosok az aradi kerületi munkásbiztosító pénztárnál a pénztárorvosi szolgálatot beszüntetik. Erről a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságát az orvosszövetség a pénztári orvosok nevében a mai nap folyamán értesítette. Midőn erről a kerületi munkásbiztosító pénztár t. tagjait ezennel értesítjük, szükségesnek tartjuk kijelentni, hogy a pénztár által felidézett harc a betegpénztári tagokat nem érinti. Sőt felkérjük a pénztár t. tagjait, hogy bizalommal forduljanak tovább is a pénztár volt orvosaihoz, kik köteleességüknek fogják tartani a betegek gyógykezelését tovább is gondosan és zavartalanul vezetni. Minden volt pénztári orvos tovább is kezelni fogja a kerületéhez tartozó betegeket, melylyel szemben felmerülő költségek természetesen a pénztárt terhelik. A járó betegek részére szolgáló nyilvános rendelő intézetben a rendelést a pénztári orvosok szintén beszüntetik, miért is értesíttetnek a járó betegek, hogy rendelésre délutáni 2-4 óra között bármely volt pénztári orvosnál jelentkezhetnek. Az aradvárosi és megyei fiókszövetség elnöksége.

Az orvosok ezt a nyilatkozatot küldték be hozzáuk: Az aradi pénztári orvosok által megbízott orvosszövetségi tárgyaló bizottság és az aradi munkásbiztosító pénztár közt az orvoskérdés rendezése tárgyában folytatott békés tárgyalásnak első fázisát a szövetség tár-

gyaló bizottságának azon átirata közölte, melyben a megfenyegetés és az ultimatum szerűség teljes hiányával azt hozta a pénztár tudósítására, hogy az általa felajánlott 75000 korona nem elegendő az orvosok fizetésének rendezésére, hanem e nélkül 3000 koronával többre, vagyis 78000 koronára van szüksége. Elártható lett volna tehát, hogy a pénztár a békésen tárgyaló félnek azt írja vissza, hogy ha az általuk felajánlott összeg nem fogadja ki el, a szolgálatot a pénztár a szokásos uszáridőre nekik felmondja.

Nem felel meg ugyanis a valószínűségnek a pénztár vezetősége által a lapokban közzétett jelentésének azon passzusa, mintha az első együttes tárgyaláson a pénztár vezetősége mint ultimatumot kijelentette volna, hogy a 75000 koronát a legesélyesebbel megkuladó pénztár-orvosi követelés: a legnagyobb határozottsággal és mindennemű tárgyalásnak mellőzésével vissza kell uasítani.

Ezen kijelentéssel azon hitet akarta a vezetőség a közönségben kelteni, mintha az orvosi testületet előzetesen már előkészítette volna az elbocsátás lehetőségére s így szőpíteni kísérelt meg azon hatatlan és egyedül álló eljárását, hogy a vele loyális tárgyaló orvosokat az udvariasság legelőnyösebb követelményeinek mellőzésével nem értesítette a szerződéses viszony megszüntetéséről, hanem teszi ezt mellőzésükkel a nyilvánosság előtt: híriapokban. S ezen eljárását még letni azal, hogy az orvosok működéséről a nyilvánosság előtt kritikát mond, holott módjában állott volna az illető orvosok állítólagos mulasztásait fegyelmi uton megtorolni.

Annál feltűnőbb ezen időkolatlan kirohazás most, mert az ügyvezető igazgató nem mulasztotta el egy alkalmat sem azért, hogy a pénztári orvosokak szemlől-szemben kijelentse, hogy a pénztár baské orvosi karára, mely mindig megállotta helyét, miről különben tanuskodik az 1909. évi pénztári hivatalos jelentés is. Az orvosok érezvén ezen eljárás mélyen sértő voltát, felmentve érzik magukat a pénztárnál való tovább működés alól mindaddig, amíg ezen rajtuk esett sérelem reparálva nem lesz.

Addig is minden adminisztratív teendőt beszüntetnek és csak a pénztári betegek gyógykezelésére szorítkoznak. Az orvosi kar ismeri a pénztár eljárásának ütök rugóit. Felettes hatóságának, az országos pénztárnak régi szemet szúr az aradi fiókszövetség megtagadhatatlan szolidaritása.

A 3000 koronás pénzbeli differencia jó alkalom az országos pénztárak, hogy az anyagiak terén juttassa dűőre az orvoskérdést, holott nagyon jól tudja, hogy annak úrpontja az erkölcsiekben van. De nehogy itt történiük a döntés, ahol a szimpátiák az orvosi kar mellett vannak, úgy igyekszik feltűntetni a dolgot, mintha az egész kérdés csupán pénzkérdés volna. Az erkölcsiekben való differencia abban áll ott, hogy a pénztári orvosok nem akartak függetlenségük feloldó ásával orvos tisztviselőkké lenni. És hogy menyire indokolt az orvosi kar ezen álláspontja, bizonyítja az ügyvezető igazgató jelentésének hangja és mólora a most megidézett független orvosi karral szemben. Vajon milyen hangot találna megfelelőnek a mai mindentépen alárendelt orvosi tisztviselővel szemben?

Az orvosi kar nyugodtan várja a dolgok további fejleményét igaz ügyének tudatában.

Aradvárosi és megyei fiókszövetség elnöksége.

A munkásbiztosító pénztár álláspontja.

— Beszélgetés az elnökkel. —

Az aradi munkásbiztosító pénztár következő felhívást boosátotta ki:

Felhívás az aradi ker. munkásbiztosító pénztár t. tagjaihoz! Az aradi pénztár orvosai, az orvosszövetség aradi fiókjának indokoltan befolyása alatt, ma beszüntették a pénztári szolgálatot azért, mert a pénztár igazgatósága — anyagi és erkölcsi felelőssége tudatában — nem volt hajlandó a munkások biztosítására felajánlott humánus intézményt az öönös céljaiknak kiszolgáltatni. A munkások szüntetés okait a teljes rideg valóságában közölni fogjuk az érdekeltséggel. Ezzel csupán

arra kérjük a pénztár munkaadó és alkalmazottait, hogy támogassák minden erejükkel a pénztár igazgatóságot és tisztait ezen, késéggel nagy és a pénztár egész jövőjére kiható nehéz és felelősségteljes munkájában. A pénztár igazgatóságának egyedüli célja tagjainak kifogástalan betegellátását biztosítani. Az igazgatóságnak ezt a törekvését akarja meggyorsítani a „magas erkölcsi színvonalú” pénztár orvosi kar, illetve orvos szövetség. — A kivételes helyzetre való tekintettel a közkezdő intézkedéseket tesszük: A pénztári tagokra nézve: Folyó év november hó 1-ig egyedüli minden pénztári beteg további gyógykezelése céljából forduljon eddigi kezelőorvosához. Amennyiben az megtagadná a pénztár t. hérére való gyógykezelést, úgy tegyen azonnal jelentést a pénztárnak és annak hatóságai orvosokhoz, névszerint: Tisch Mór dr., Hoch Arnold dr., Káld-bó György dr., Ploaszka László dr. és Csajba Mészáros György dr.-hoz forduljon. A kisebb baleseteket és sérüléseket szenvedett járó betegek a pénztár rendelkezésében vagy az arad megyei kórházban jelen kezeltnek a nap bármely szakában Amennyiben a kórházról elutasították, úgy jelentkezzenek a pénztárnál. Szükséges esetben a kórházi ápolást, erről ugyancsak tegyenek valamely módon a pénztárnak jelentést. Egyáltalában a zavarban betegellátás szempontjából elsőrendű érdeke egy a pénztárnak, mint a segélyezésre szoruló tagoknak, hogy betegségét azonnal jelentse be a pénztár hivatalos helyiségében. Nyomatékosan figyelmeztetjük a pénztár tagjait, hogy további rendelkezésig csak azok a pénztári betegek részesíthetnek táppénz segélyben, akik a pénztárnál a saját bejelentésük alapján vannak betegségeit nyilvántartva és a pénztártól erre a célra kiszolgáltatandó nyomtatványon munkaadóknak bélyegzővel és sajátkezü aláírásával ellátott igazolvánnyal igazolják keresetképtelenségük időtartamát. Figyelmeztetni kívánjuk még a pénztár tagjait, hogy a pénztár csupán tagjait köteles az 1907. XIX. t. cikkben meghatározott kereteken kívül segélyezni. Orvosokkal szemben a pénztár, kivéve az előbb megnevezetteket, semmiféle anyagi kötelezettséget nem vállal. A tagok — sürgős szükség esetét kivéve — kötelesek bármely orvostól nyert vényt a pénztárnak lebélyegzés céljából bemutatni. Sürgős szükség esetén a gyógyszerész tagsági igazolványok felmutatása ellenében kiszolgáltatja a gyógyszereket. A pénztár összes tehát úgy munkaadó, mint alkalmazott tagjait pedig ismételve arra kérjük, hogy legyenek mellettünk eme nehéz küzdelemben és bármely oldalról történő visszaeséskor esetleg telefon útján (telefonszámunk 107) értesítsék a pénztárt. Végül még csak arra figyelmeztetjük a pénztári érdekelteket, hogy ha ebben a harcban a pénztár buana el, úgy annak az amugy is súlyosm terheit munkaadók és munkások adnák meg az árt. A pénztár elnöksége.

Varga Ferenc, a munkásbiztosító pénztár elnöke az orvosszövetség aradi fiókjának a hétfői lapokban közzétett nyilatkozatára a következőket mondta munkatársunknak:

— A pénztár nem mondott föl idő előtt az orvosoknak, hanem betartotta a rendes határidőt. Ez két hét. Azért tartottunk be kétheti fölmondási időt, mert a szerződés lejárt ugyan, de az orvosok november elsejéig felvették a fizetésüket. Az aradi pénztár csak azt tette, amit más intézetek tesznek meg alkalmazottakkal. Ha lejárt a szerződési idő, úgy azoknak helyét vagy az intézet feje tölti be, vagy a vezetőiség választja, aszerint, a mint a szabályzat előírja. A helyzet úgy alakult a pénztárnál, hogy az előbb-utóbb ugyis betöltésre váró állásokra a pénztár vezetősége pályázatot hirdetett. Erre mindegyik intézménynek joga van, így a munkásság intézményének, a betegsegítő pénztárnak is. Nem állja meg helyét az orvosszövetségnek az az álláspontja, hogy az orvosok azért nem tartják be a kétheti fölmondási időt, mert nekik nem imponál az igazgató felszólalása. A szolgálat azonnali beszüntetése az or-

vosok részéről azért történt, hogy így kényszerhelyzetbe hozzák a pénztárt.

Nyilatkozatukban azt mondják az orvosok, hogy ez a sztrájk nem érinti a tagokat. Ők tovább kezelik a betegeket, de csak a belügyminiszteri díjtételek szerint. Ennől jólesőleg veszek tudomást. Még is fogjuk fizetni a belügyminiszteri díjtételeket, de csak azoknak az orvosoknak, akik a mi megbízásunkból kezelik a betegeket. A pénztár azontán azokért a kárakért, amelyek az orvosok a szolgálat jogellenes azonnali abbahagyása által okoztak, kárpótoltni fogja magát a törvény alapján és kártérítési pert fog indítani az illető orvosok ellen.

— Igaz-e az a hír, hogy a kórház vezetősége ma délelőtt elutasította a hozzáfordult betegeket, s így a pénztár tisztviselői nyújtottak azoknak segítyt?

— Ez igaz, felelte az elnök. Mikor a betegek ma reggel a pénztárban megjelentek, azt mondtuk nekik, hogy menjenek a kórház ambulanciájára. A nyilvános jellegű kórháznak kötelessége a hozzáforduló betegeknek segítyt nyújtani. Betegsük el is mentek a kórházba, ahonnan azoaban az egyik kórházi orvos ezzel a kijelentéssel utasította el őket:

— Azt gondolja a munkásbiztosító pénztár, hogy a kórház majd meg fogja törni az orvossztrájkot azért, hogy a hozzáforduló betegeknek segítyt nyújt? Menjenek vissza a pénztárhoz, csináljanak azt, amit akarnak, mi nem közzük, nem nyújtunk segítyt, mert mi szolidarisak vagyunk a kartársakkal.

— A tagok erre visszajöttek hozzánk és én bekötöttem a seboikat. Én tudniillik egészségügyi katoná voltam s így értek a dolghoz.

— Mi történik akkor, ha a hatósági orvos a hozzáforduló beteget elutasítja?

— Ha csak egyetlenegy eset is elfordul, a munkásbiztosító pénztár az országos pénztár útján haladéktalanul feljelentést tesz a belügyminiszternél az illető orvos ellen.

Egy hatósági orvos kijelentése.

Kérdést intéztünk Hecht Arnold dr. aradi rendőrorvoshoz, hogy a hatósági orvosoknak mi az álláspontjuk a pénztár betegekkel szemben?

— Azt a pénztári beteget, aki például hozzám jön — mondta Hecht dr. — én szívesen részesítem orvosi segítségben, de csak a rendes 3 korona díj ellenében. De ezt is csak akkor teszem meg, ha a polgármester erre külön írásos utasítást ad.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az óvártéri zsilip építése. Ma járt le az óvártéri zsilip építésére kiírt pályázat határideje. Négy pályázat érkezett be. A gépekre ajánlatot küldött: Schlick és társa, továbbá Ganz és társa budapesti gyárak, a betonmunkára Rossi és Pelegrini, továbbá Pellegrini és Neubauer aradi vállalkozók ajánlkoztak. Átszámítás céljából kiadák az iratokat a mérnöki és számvevői hivataloknak.

A vesztőhelyi földek bérlése. Ma harmadik ízben tartották árlejtést a vesztőhelyi földek bérbeadása miatt, de ma is eredménytelenül végződött. Mármost árverelő jelent meg, akik azonban csak a szőlővel beültetett területekre adták be ajánlatot. A gazdasági szék azt határozta, hogy a földek eladását fogja javaslatba hozni a közgyűlésnek.

Bírák a titkos minősítés ellen.

— Az országos bírói és ügyészi egyesület nagygyűlése.

Távirati tudósítás.

Arad, október 17.

Gyűlést a bírói és ügyészi kar tagjainak rendkívül nagy érdeklődése mellett tartotta meg ideai nagygyűlést vasárnap délelőtt az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület Gracák Károly kuriai bíró elnöklése alatt. Gracák Károly nagyszabású beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

— A jogegyenlőség nagy elvéből — ugymond — az következik, hogy a legideálisabb intékezés az volna, ha minden ember minden ügyben a rangban és fizetésben teljesen egyenlő bíró ítélkezne, mert a jog jog marad, bármilyen vonatkozásban és életviszonyokban keresen is érvényesülést. Követeljük a bírói és ügyészi állások önálló, külön státusának a visszaállítását. E nélkül minden a bírói függetlenség érdekében szükséges új intézmény létesítése lehetetlen. A bírói állás egyenlősítése utáni törekvésünkben első sorban az automatikus előlépés intézményét kell megalkotni. Ez megvan már Németország tizenhat államában, úgy hogy 2500—5000 márka kezdőfizetéssel kinevezett bíró ott minden további kinevezés nélkül előlép 2—4 évenként a magasabb fizetési fokozatba, egészen 6000—10000 márka fizetésig. Követeljük, emberi lehetőség szerint, függetlenítessék felelősségüknek bármilyen befolyásától. Automatikus előlépés vélel nélküli bírói függetlenség. A magyar bíró mindig tudott a szabadságjogok védelmében reáhruló nagy feladatnak megfelelni és ha ma testületileg odalép a nagy közvélemény elé, hogy követelje a bírói függetlenség biztosításának megteremtését, akkor az állampolgárok legfőbb kérésének, a szabadságjogok hatékony védelmének eszközeit követeli, nem a maga, hanem az állampolgárok összesége számára. (Elnök helyeslés.) Az elnöki megnyitó beszéd igen mély hatást gyakorolt a bírói és ügyészi kar jelenvolt tagjaira.

Nyugdíjtörvény, bírói státus.

Márkus Dezső dr. főtitkár terjesztette elő az igazgatóság jelentését az elmúlt egyesületi évről. A halaszhatatlanul sürgősen megoldandó feladatok közé tartozik a nyugdíjtörvény gyökeres reformja, a szolgálati időnek 35 évre való leszállítása, a lekötésnek a beszámítható javadalmazásba való felvételével, az öregségi ellátás tetemes javításával, a nevelési járuléknak méltányosabb és a temetési járuléknak is újabb szabályozásával. E tekintetben sikerült a teljes megegyezés az állami tisztviselők országos egyesületével és a óél megvalósításán most már közös erővel dolgoznak. Szól aztán a jelentés az információk eltiltásának, a külön bírói státus megalkotásának, a bíróképzés reformjának nagy horderejű kérdéseiről és sürgeti a legerélyesebben a bírói és ügyészi minősítés egyesítését. Végül az állam részéről a v deken építendő tisztviselői házak ügyéről, a családi házak építésének előmozdításáról és az egyesületi intézmény megteremtéséről emlékezik meg a jelentés kimerítő alaposággal és az egyesület tagjainak hálaátvallásával. Bárcey István polgármesternek, Bódy Tivadar tanácsosnak és Bereczel Jenő tanácsjegyzőnek azért a jóindulatért, a melyet az internálás kérdésében a pénzügyi bizottság tagjaival együtt tanusítottak. Az igazgatóság jelentését egyhangú helyesléssel tudomásul vették és Márkus Dezső főtitkár lelkesen megénezték.

Benyovits Lajos dr. törvényész bíró, egyesületi pénztáros előterjesztette a múlt évi zárszámadásokat, az ez évi jelentést és a jövő évi költségvetési előirányzatot.

A nyugdíjgyvet és a nyugdíjtörvény revíziójának kérdését mélyrehatóan ismertette Márkus Dezső főtitkár, akinek az igazgatóság nevében tett előterjesztését egyhangúlag elfogadták.

A jegyzők helyzete.

A bírósági jegyzők helyzetének megvitatásánál rendkívül élénk vita fejlődött ki, amely e

az szolgáltatott alapot, hogy a jegyzői kar képviselői tárgyilagos adatokkal támogatott felszólalásukban kívánták, hogy a közgyűlés a szabadkai jegyzői kongresszus határozatait tegye magáévá. Ezzel szemben az igazgatóság javaslata az volt, hogy jegyzővé csak az legyen kinevezhető, aki a bírói vizsgát letette, másrészt a jegyzői kar tarthatatlan helyzetén sürgősen segíteni kell azáltal, hogy az albirói és alügyészi állások átrendszeresítésével kapcsolatosan a megüresedő helyekre a IX. fizetési osztályba jegyzők léptetessenek elő.

Nagyobb arányú vita után szavazásra került a kérdés. Az igazgatóság javaslata első részét 18 osztály 58 szavazattal (szemben 12 osztály 38 szavazattal) elfogadta, a második részt pedig egyhangúlag tette magáévá.

Több apróbb indítvány tárgyalása után elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület jövő évi közgyűlését Pozsonyban fogják megtartani.

HARC

az Eszterházy grófok holtteste körül.

— Ellentét a belügyminiszter és hercegprímás között.

Távirati tudósítás.

Arad, október 17.

Abban a fordulatokban gazdag, regényes színezetű családi perben, amely a cseklézi hitbizomány körül Eszterházy Károly gróf, a hitbizomány birtokosa és sógora Eszterházy Amália grófnő között folyik, ma egy újabb érdekes epizód történt. A grófnő, ha már a cseklézi hitbizomány busás jövedelmétől elesett, legalább a halottait akarta elvinni. Minthogy Károly gróf ezt nem engedte, a belügyminiszterhez fordult. A belügyminiszter az engedélyt megadta, de a hercegprímás és a hitbizományi bíróság a belügyminiszterrel szemben ellentétet a halottak elvitelét.

A cseklézi harc ezen újabb epizódjáról a következőket jelentik:

— Eszterházy Amália grófnő — miután néhány hét előtt a cseklézi harc anyagi oldala rendezve lett — elhatározta, hogy férjének és apósának holttestét, amelyek a cseklézi családi kriptában fekszenek, onnan saját birtokaira fogja átszállíttatni. Károly gróf kijelentette, hogy ezt meg nem engedi és mikor néhány nap előtt hat temetkezési kocsit jelent meg nála, hogy a grófnő rendelkezésének eleget tegyenek, kiutasiotta őket. A grófnő a belügyminiszterhez fordult engedélyért. Károly gróf pedig praedjudikális pert tett folyamatba a pozsonyi törvényszéknél aziránt, hogy előzetes egyházhatósági engedelem és a hitbizományi bíróság kifejezett hozzájárulása nélkül ne engedessék meg a grófnőnek a holttestek elszállítása.

Ma érkezett meg a belügyminiszter távirati utasítása. A miniszter az engedélyt megadta és szigorúan utasította a vármegye alispánját, hogy esetleg karhatalmat is bocsásson Eszterházy Amália grófnő rendelkezésére a holttestek elszállítására.

Károly gróf azonban nem hagyta magát. Táviratilag panaszt tett Vaszary Kólos hercegprímásnál és a hitbizományi bíróságnál. A hercegprímás nevében Kohl Madárd püspök táviratilag figyelmeztette a grófnőt eljárásának helytelenségére és arra, hogy az exhumáláshoz egyházhatósági engedelem kell, a hitbizományi bíróság pedig végzésben adta tudomására, hogy az áthelyezés dolgában határozathozatalra a bíróság és nem a közigazgatási hatóság illetékes, éppen azért megtiltotta, hogy a bíróság előzetes engedelmével a holttesteket elvitethesse. A bíróság egyben rendelkezésének szankciójául a holttestek bírói zár alá vételét rendelte el és ennek foganatosításával Bolla törvényszéki bírót bízta meg.

Sulkovszky hercegnő a gondnoka ellen.

— A birodalmi gróf nem partivadász. —
Beadvány az aradi árvaszékhöz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Megirtuk, hogy Sulkovszky Ida hercegnő nőül akar menni Szmétov Bernát német birodalmi grófhhoz, a IV. ulánus ezred tartalékos főhadnagyához és hogy ezen házasság elé a hercegnő gondnoka, Sulkovszky József herceg jószágkormányzója Haliczky Árpád akadályokat gördített. Még pedig oly módon, hogy az aradi árvaszéknél a hercegnőről olyan jelentést tett, a hercegnő magaviseletét olyan színben tüntette fel, hogy a hercegnő nem rendelkezik annyi erkölcsi alappal, hogy férjhez mehesse és vagyona fölött rendelkezék. Kitogásokat emelt a gondnok az ellen is, hogy a hercegnő az említett főhadnagy felesége legyen, mert a főhadnagy szerinte önzésből akarja elvenni a hercegnőt, hogy magához kapariathassa a hercegnő vagyonát.

Ma Káldor Gyula dr. fővárosi ügyvéd Sulkovszky Ida hercegnő, Sulkovszky Józsefné hercegasszony és Szmétov Bernát birodalmi gróf nevében beadványt intézett az aradi árvaszékhöz, amelyben a legerősebb hangon kemény kritikát gyakorol a gondnoknak a hercegnőről és a grófról adott, szerinte méltatlan és a valóságnak meg nem felelő jelentés miatt. Azt mondja a hercegnő ügyvédjének a beadványa, hogy az a jelentés, amelyet a gondnok az árvaszéknek tett, csupa valótlanúságot, a tényeknek meg nem felelő ráfogásokat tartalmaz. A jelentés szerinte szándékosan feketíti be a hercegnőt az árvaszék előtt, amivel pedig csak a hercegnő kiskori fiávák árt, amikor a „főrangú hercegi anyát” olyannak akarja feltüntetni, hogy arra a gyermeke ha felserdül, csak szegénypirral tekinthet. Ugy Sulkovszky Ida hercegnő, mint Sulkovszky Józsefné hercegasszony a legerősebben visszautasítják magán- és női becsületükről írt lekicsinylő jelentést és azzal vádolják a gondnokot, hogy anyagi érdekből az ő megkárosításukra gördít akadályt a házasság elé, amittől pedig a hercegnő függetlenségét és anyagi viszonyait rendezőét reméli.

Ugyanígy visszautasítja Szmétov gróf a jelentés azon részeit, amely őt házasság vadásznak, önző anyagi előnyököt hajhászó embernek tünteti fel. Okmányokkal igazolja, hogy ő hatvannyolc éves apja után majdnem akkora vagyont fog örökölni, mint a hercegnő vagyona, s hogy ő soh adósságok miatt bajba nem került. Voltak ugyan ellene adóssági perek, de ezek olyan kisebb jelentőségű dolgok voltak, amilyenek az ő társadalmi körében gyakran előfordulnak. Nem igaz Haliczky gondnoknak az az állítása sem, hogy első házasságát házasságtörés miatt bontották volna fel, mert az ő főrangú körében a színésznői lízetet nem szokták másképp megítélni, mint ahogy Magyarországon a hűtlen elhagyást. A gondnok azt is írta az árvaszéknek küldött jelentésében, hogy ő kétszáz ezer koronás kölcsönt vett fel, amit azért nyújtott át a hercegnőnek, hogy hálójába kerítse. Pedig éppen ellenkezőleg áll a dolog. Ő a kölcsönt kamatmentesen egy katonatiszt barátjától vette fel és azért adta át a hercegnőnek teljesen önzetlenül, hogy pénzzavarából kiszögítse.

Igy, miután mindhárman tiltakoztak a jelentésnek reájuk nézve sértő információi ellen azzal a közös kérelemmel járulnak az árvaszék elé, küldjék ki Berlinbe ügygondnokot, hogy a valóságról meggyőződjenek és erre a célra

deponálnak ötszáz koronát. Vizsgáltsa meg a dolgokat az árvaszék és ki fog tűnni, hogy mennyire nem felel meg a valóságnak a jelentésnek amaz állítása, hogy a hercegnő a tisztességgel ellenkező életmódot folytat és hogy nem bír elég elméleti képességgel ügyei vitelére. Kérik egyúttal a beadványban, hogy Haliczky Árpádot haladék nélkül mozdítsa el az árvaszék gondnoki állásától és egyezzen bele abba, hogy a hercegnő németországi visszahozatása iránti kérvényét beadhassa.

HIREK.

Léghajón Amerikából — Európába.

— Wellmann levegőútja az Océanon át. —
Távirati tudósítás.

Arad, október 17.

Wellmann léghajós útját lázas izgalommal várja az egész világ, de mint a legutolsó távirat jelenti Londonban estig semmit sem tudnak a merész levegő utasról, aki Amerika nevű léghajóján szombat óta van a levegőben és Európába törekszik az Océanon át. Ma a következő táviratok érkeztek:

New-York. A Coame gőzös drótnélküli távirata jelenti, hogy Wellmann hajója látható volt tegnap este 6 óra 50 perckor öt mérföldnyire délnyugati irányban Scotland világítóhajójától és négy mérföldnyire. Sandi Hocktól. A léghajó északnyugati irányban haladt, 15 csomó sebességgel. Az időjárás igen ködös.

Wellmann az Ujfundlandból Angliába vezető hajóutat keresi.

New-York. Az eleség, amelyet Wellmann európai léghajós útjára magával vitt, hatvan napra van előirányozva, a garolin készülék pedig ötvenöt napra. A léghajóra felszerelt két motor 80-80 lóerejű és felváltva működnek. A motorok percnként 250 propellermozdulatot idéznek elő.

New-York. A kedvező hírek mellett is, amelyek Wellmannról érkeznek, Amerikában nagyon aggódnak miatta, mert újabb táviratok szerint a nyugatindiai océanon nagy vihar dúl, amely jelentékeny pusztításokat okozott már addig is. Wellmann barátai figyelmeztetni akarják az aviatikust a veszedelemre, mert megvannak győződve, ha nem sikerül a viharból kimenekülnie, akkor úgy őt, mint utitársait végzetes baleset érheti.

New-York: Wellmann kormányozható léghajójáról vasárnap délelőtt 3/12-kor drótnélküli távirat érkezett a következő tartalommal: Minden rendben megy. Dé u'án négy óra felé érkezett a második távirat: Motorunkat elállítottuk, kelet-északkelet felé haladunk 25 csomó sebességgel motor nélkül. A köd olyan sűrű, hogy a megfigyelés lehetetlenné vált. Ma délelőtt érkezett az utolsó távirat: A stabilizátor megmegerengett a léghajó kosarát, mintha egyik hullámról a másikra dobná. Eddig azonban baj nem történt. A köd áthatatlan sűrűségű.

London, október 17. A Daily Mail utolsó dróttalan távirata, amelyet az Amerika kosarából kapott, így szól: Huszonnégy órája repülünk. A hajójáratok utirányát követjük. Minden pompásan megy.

Indulása előtt Wellmann azt mondta, hogy a 41. északi szélesség és a 47. nyugati hosszúság alatt az Océán hajójáratának irányában fog Anglia felé repülni. Londonban leirhatatlan izgatottsággal várják az új híreket a léghajóról és nagy összegű fogadásokat kötnek.

London. Ma délutánig nincs semmi közelebbi hír Wellmannról és léghajójáról. Remélik azonban, hogy estére fognak érkezni értesítések a Marconi apparátussal felszerelt ocaánjáró ha-

jókról, hogy vajjon utjuk közben találkoztak-e a Wellmann-féle léghajóval, látták-e megkísérelték-e vele érintkezésbe lépni.

— Az aradi munkapárt a városatyá választásokon. A II. kerületi munkapárt választmánya ma este Szalay Károly dr. elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a novemberi városi képviselő választások kérdésével. A választmány egyhangulag a következő határozatot hozta: Kimondja a II. kerületi munkapárt választmánya, hogy a közöbön álló városatyá választásokon a párt részt vesz és a küzdelmet a maga egész erejével meg fogja vívni. Azonban áthatva attól a gondolattól, hogy a város közérdekének kell eme választásokon érvényre jutnia, a II. kerület elnökségét felkéri, juttassa el a központi végrehajtó bizottsághoz a kerület amaz óhaját, hogy a városi képviselőjelöltek névsorába vegye fel ama férfiak neveit is, akik habár nem is tartoznak a munkapárt táborába, de mint városi képviselők méltóak arra, hogy a polgárság érdekeit továbbra is képviseljék és a város javát szolgáló alkotások megteremtésében segédkezzenek. Ezeket a férfiakat a maga szavazatával támogatni a II. kerület munkapárti választói kötelességüknek tartják.

— A miniszterelnök Bécsben. Budapestről jelentik: Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma éjjel 11 órakor titkára kíséretében Bécsbe utazott, hogy a delegációs üléseken részt vegyen.

— Uj főrendek Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma közli a már említett öt új főrend kinevezését. Itt adjuk az öt törvényhozó rövid életrajzát: Hatvani-Deutsch József báró egyike a legelőkelőbb nagyiparosoknak. Társelnöke a Deutsch Ignác és Fiai cégnek, az ország egyik legnagyobb magáncégének. Hatvani-Deutsch József báró gazdasz és kémikus és mindkét téren igen sokat produkált. Az ő szakmájába tartozó ügyekben számos kormány kérte ki tanácsát. Heinrich Guszáv miniszteri tanácsos, a tudományos akadémia titkára, több irodalmi és kulturális intézmény elnöke, volt egyetemi tanár, aki számos művel gazdagította a magyar irodalmat. Hengelmüller László báró évek óta osztrák-magyar washingtoni nagykövet. 1871-ben titkár lett a washingtoni nagykövetségnél, majd Berlinben, Frankfurtban, Párisban, Londonban és Belgrádban működött. 1894-ben washingtoni követ, majd később nagykövet lett. 1898. óta titkos tanácsos és 1906. óta magyar báró. Lónyay Sándor előbb katonatiszt volt, majd Mezőkászenyben képviselő és 1889-ben Bereg és Ugocsa megyék főispánja. 1890-ben kamarás lett, 1896-ban és azóta újra képviselő. Ullmann Adolf az Általános Hitelbank elnökgazdátója, aki különösen kiváló érdemeket szerzett a legutóbbi ötszáz millió kölcsönnél azzal, hogy a német pénzügyet megnyerte a kölcsön ügyének.

— Csernoch püspök a sajtóról. Temesvárról jelentik: Csernoch János dr. esanádi püspök ma pásztorlevelet adott ki, amelyben egyházmegyéje területén elrendelte a sajtó vasárnap tartását és pedig minden évben advent első vasárnapjára. A püspök kifejté pásztorlevelében, hogy mindenki, aki csak a társadalmi áramlatokat egy kissé is figyeli, láthatja, hogy minő óriási hatalmat képvisel az iskola és a sajtó. Azért nem szabad megijednie a vallásukért lelkesülő híveknek a modern áramlatoktól és a profánnak látszó eszközeiktől, hanem igyekezni kell azokat a saját céljaikra felhasználni. Mert a legzsebb győzelem az lesz, ha az ellenfeleket a saját fegyvereikkel győzik le és erőssé teszik a katolikus sajtót.

— Megoperálják a miniszterelnök szemét. Ma délután több bécsi lap azt írta, hogy Khuen-Héderváry gróf súlyos szembajban szenved és hogy a most folyó politikai tárgyalások befejezte után visszalép állásától. Ezzel szemben a *Budapesti Tudósítót* illetékes helyen a következők kijelentésére kérték fel: Igaz, hogy Khuen miniszterelnök gyengélkedik; szembaj miatt és teljes gyógyulása céljából operációra is lesz szükség. A betegség azonban egyáltalában nem súlyos természetű és további politikai terveire *se mi néven nevezendő befolyással nem lesz.*

— A Csiky- és Fábian-szobor. Az elmúlt hetekben foglalkoztak azzal a tervvel, hogy Csiky Gergely és Fábian Gábor szobrait a városház előtt lévő téren akarják felállítani. Akkor megírtuk, hogy ez semmi esetre se helyesíthető terv és meg kell akadályozni. A mi felfogókat helyeslő kijelentést tett most Philipp László szobrászművész, a két szobor alkotója, aki Világosan tegnap ezt a kijelentést tette:

— Nagyon helyeslem az Aradi Közlöny felfogását. Ez a két szobor nem alkalmas arra, hogy a városháza elé tegyék. Ennek a két nagy férfinak a szobrát valami parkban kellene elhelyezni. Én semmiképpen se adnám beleegyezésemet, ha tőlem függne, hogy ez a két emlék a városháza elé kerüljön, mert a két szobrot teljesen elnyomnák a nagy épületek és a Kossuth-szobor.

— A képviselőház ülése. *Budapestről* jelentik: A képviselőház valószínűleg nyolc napon belül, minelyt a miniszterek Budapestre visszakeresnek, ülést tart. Valószínű, hogy ezen az ülésen Lukács László pénzügyminiszter előterjeszti ekezőjét.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt körhelyiségében ma este fenjárt Khuen gróf miniszterelnök és Hieronymi kereskedelmi miniszter is. A miniszterelnök az est folyamán a kör miniszteri szobájában hosszabb tanácskozást folytatott Barzeviczy Albert képviselőházi elnökkel és Láng Lajosral, a delegáció elnökével, a horvát delegátusok ismert afférjáról. Barzeviczy elnök a képviselőház legközelebbi ülésén tesz jelentést az ügyről.

— Bajok Sümegi Vilmos mandátuma körül. *Budapestről* jelentik: A képviselőház negyedik bíráló bizottsága ma délután négy órakor Márkus József elnökletével tárgyalás alá vette a Sümegi Vilmos mandátuma ellen beadott panaszt. Hajdin Imre előadó jelentette, hogy a képviselőháztól a bizottsághoz átküldött panasz nem az eredeti beadvány, hanem csak másolat és hogy a panasz második példányát Sümegi Vilmos képviselő vette át. Miután így valószínű, hogy Sümeginél az eredeti példány van, a bizottság úgy határozott, hogy felszólítja Sümegi Vilmost az eredeti beadványnak nyolc nap alatti beküldésére. Ha pedig Sümegi ezt meg nem tenné, úgy a bizottság a györgyszentmiklósi körjegyzőt hívja fel tanúságtételre hogy az eredeti beadványt szabályszerűen aláírták és hitelesítették-e?

— Eljegyzés. Beck Mór kiemelt tekintélyes kereskedő bájos és szeretetreméltó leányát, Margitot eljegyezte Scheer Ármán nagyhalmgyi kereskedő. (Minden külön értesítés helyett.)

Töröcsik Máté eljegyezte Vasuta Manó szeretetreméltó kedves leányát, Mariskát.

— Kell Manó cég ajánlja kitűnő minőségű harisnyáit és keztyűit. Telefon szám 673.

— Bárczy budapesti polgármester Bécsben. *Bécsből* jelentik: Bárczy István dr. budapesti polgármester ma Bécsbe érkezett és hosszabb látogatást tett Neumayer József bécsi polgármesternél.

— A francia vasutas-sztrájk. Párisi jelentések szerint a sztrájkot sikerült a kormánynak letörnie. Ma a következő táviratok számolnak be arról, hogy a sztrájkolók harcát az anarkisták használják ki a maguk céljaira. — Páris. Félhivatalos jelentések szerint a kormánynak bizonyítékai vannak arra, hogy a vasuti sztrájkjal kapcsolatban elkövetett bűnös merényletek az anarkista bizottságtól származnak, a mely elhatározta, hogy a sztrájkot erőszakos csínyre használja fel. Az anarkista titkosításon kívül az általános munkásszövetség is igen gyanús szerepet játszott a vasutas-sztrájknál. A *Liberti* sztrájk lapja, hogy a *Guerre Sociale* antimilitarista lap szerkesztőségében végzett házkutatásánál hosszú lajstromot találtak oly katonai személyeknek, köztük több tisztnek, a kik a lappal mint levelezők érintkezésben állottak. — Páris. A *Patrie* kiadójának, Massard nacionalista városi tanácsosnak háza előtt történt bombarobbanás következtében a ház összes ablakai a harmadik emeletig bezúzódtak. A portás lakásának ablakain vérvonásokat találtak, amiről arra következtetnek, hogy a bombamerénylet szerzője megsebesült. A merénylet kétségkívül Massard ellen irányult, mert a merénylő a bejárat ajtaján cédulát függesztett ki ezzel a felirással: Első figyelmeztetés Massard ur számára! A Massard által kiadott *Patrie* lap igen hevesen küzdött a vasuti sztrájk ellen. Páris. Guichard rendőrbiztos, aki az anarkistákat ellenőri és a Rue Berri-i bombamerénylet és a sabotázs tetteit keresi, 80 rendőrrel egy csakis forradalmi szocialisták által látogatott, a Rue de Bretagneban levő korcsmában házkutatást tartott. Körülbelül 15 forradalmárt, nagyobbára külföldieket, akiknél titkolt fegyvereket találtak, letartóztatott. Párisból jelentik: A rendőrség, amely tegnap arról értesült, hogy a *Liberti* szerkesztőségébe bombákat vittek, ma behatolt a lap szerkesztőségébe és letartóztatta Douleau szerkesztőt és Mortin igazgatót, azonkívül elfogtak egy Long nevű embert is, aki egy csomagot igyekezett elrejteni, amelyben három faládka volt.

— Motoroskarambol Máriaradnán. Vasárnap reggel 6 óra 35 perckor Radnáról a személyszállító 203. számú motorvonatot Csete István radnai motorosfőnök a rendes időben Győr felé elindította. A Győr felőli motoros ugyan ez ideig még nem érkezett be Radnára, de Barackáról a jelzést nem kapta meg. Így azon hiszemben volt, hogy a motorosok, mint máskor is történt, Barackán fogják egymást keresztezni. Amde nem így történt, mert 10 percre rá, a radnai motoros állomástól öt percre megtörtént az összeütközés. — Győrökről a mozdonyhaladó 204. számú vonat csak kevés késéssel indult s Werner János vonatvezető Barackán a podgyászok le és felrakásával úgy el foglalta magát, hogy a vonat érkezéséről a blokkozást nem adta le. A Radnáról induló motorvonat és a Győrökről érkező mozdonyvonat a radnai erdélyi úton, a gör. kel. templom közelében összeütköztek. A mozdony és a motorvezető látva a veszedelmet, mindkettő teljes erővel fékezett, de a veszedelmet elhárítani nem tudták. A mozdony kiugrott, kéménye letört és a motor gépezete is erősen megrongálódott. Az utasok egymásra estek a bezúzott ablaktáblák következtében 5...6 utasnak a fején, arcán és kezén kisebb-nagyobb sérülés esett akiket Bradeán Athanász dr. járási orvos, részeseített segélyben. A motoros igazgatója a vizsgálatot megindította. A délelőti forgalomra zavarólag hatott a karambol, míg a mozdonyt visszaemelték. A délutáni motorosok azonban már fennakadás nélkül közlekedhettek.

— Jászi Oszkár második szabadelőadása. Jászi Oszkár dr. egyetemi tanár, a kiváló zoológus második szabadelőadását vasárnap délután 5 órakor tartotta a városháza nagytermében. Előadásának tárgya az állam fogalma és az államhatalom fejlődése volt. Az alkotmány fogalmát Jászi nem a törvények összességében látja, hanem az állam alapjául szolgáló osztályok tényleges erőviszonyain alapul. A jogrend megváltozása pedig csak ezeknek az erőviszonyoknak az eltorzításából származhatik. Az állam fejlődésére vonatkozólag az előadó azt fejtegette, hogy az első államalakulás minden népél a rabláson alapul. Valamely jól fegyverzett minoritás leigáz egy területen élő tömeget, a meghódítottakat azonban nem pusztítja el, hanem bizonyos hányad beszolgáltatása ellenében meghagyja őket földjeik birtokában. Idővel aztán a hódítók és meghódítottak között bizonyos érdekösszhang jön létre, amely az új hódítókkal szemben egységes erőként jelentkezik. Az isten kegyelméből való királyság és a „construct socialon“ alapú államhatalom csak bizonyos körök voltak a tényleges viszonyokra szolgáló elméleti magyarázatai. Az előadást a városháza nagytermét zsufolásig megtöltő közönség hallgatta végig, amely előadása befejeztével lelkesen megtapsolta a kiváló társadalomtudóst.

— Tejinség Aradon. A mai piacon már egész erejével érezhető volt az epidemikus állatbetegségek hatása. A rendőrséget ma arról értesítette *Uj-arad és Mikalaka* előljárósága, hogy ott is járványszerűen lépett fel a ragadós száj és körömfájás és ezért az említett községek zár alatt vannak, onnan tej ki nem vihető. A tej piaci ára ismét emelkedett. A város tej ellátásának kérdésével a tanács is foglalkozik és felmerült az a terv, hogy a tejinség idejére a kereskedelmi kormánytól vasuti szállítási kedvezményt kér a város, hogy egészséges vidékről legyen a tej szállítható.

— A vasárnapi korcsmázás ellen. Szolnokról jelentik: Jász-nagykunszolnok megye törvényhatósága mai közgyűlésén elhatározta, hogy Szilágy megye mintájára a korcsmákat szombat és első hétfő reggelig nem engedni nyitva tartani.

— Szerencsés takarékpénztár. Gyuláról jelentik: A Békési Népbank a Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyén 600 000 koronás főnyereményt nyert. Ugyanez a pénztár 1908-ban konvertált jezálog-sorsjegyével 800 000 koronás főnyereményt nyert. Az intézet igazgatója ma elhatározta, hogy a mostani főnyereményt az alaptőke felemelésére használja fel.

— Tévesen eltemetett halott. Nagyváradról jelentik: Néhány nap előtt a közpórházba becsúszott egy halálosan megérett embert, Fábian Lajost. A kórházban római katolikusként könyvelték el. Fábian másnap meghalt és a római katolikus szertartás szerint eltemették. Ma aztán kiderült, hogy Fábiant nem is Fábianak hívták, hanem Goldsteinnek és hogy zsidó vallású volt. Át fogják szállítani a zsidó temetőbe.

— Szénné égett részeg. Szegedről jelentik: Eszéki Károly szatócs tegnap este részegen tért haza lakására. Családjával összeveszett, a feleségét elzavarta hazulról. Ma reggel az asszony hazament és mikor kinyitotta az üzlet ajtaját, ott találta férjének szénné égett holttestét. A részeg ember az asztalra egy párnát tett, arra hajította a fejét és úgy aludt. Valószínű, hogy a ciga ettől tüzet fogott a párna és attól meggyuladt Eszéki rubája is.

— **Köszönetnyilvánítás.** Golub János elhunyt aradi színházi alkalmazott özvegye ezton mond halás köszönetet Szendrey Mihálynak és nejeinek, mert szíveskedtek neki gyűjteni, a karnak és műszaki személyzetnek pedig, mert a temetésen megjelentek és fájdalmán könnyítettek.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban október 16. és 17-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: **Született:** Deák Sándor igazkocsisné Julianna nevű leánya, Pankotán György béresné Julianna nevű leánya, Bányász Henrik fodrásznak Zoltán nevű fia, Gaborai Lázár kőművesegédnek Rozália nevű leánya. **Meghalt:** Schneider Józsefné szabómester neje 47 éves, özv. Burger Mórné magánzónő 54 éves. **Házasságot kötött:** Pálffy Tivadar Bezdán Erzsébettel, Farkas Mihály Bagó Juliannával, Kossinek Sándor Hubert Juliskával, Szász Gábor Puskó Juliannával, Pipurger Károly Krasznai Máriaival, Klein Rezső Schattoles Arankával, Smutny Lajos Rudolf Mucsi Máriaival, Horóczy Gyula D. Szabó Teréziával.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére.** — **Házilag** — a likör aroma 1 liter 60 fillér. **Vejtek és Weisznál.** 279

— **Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk** arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomáson nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külföldi megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

Nyomatványok beszerzésénél kérjük forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, csinos tiszta kivitelű nyomatványokat készítenek. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítünk névjegyeket, levelepapírokat, borítékokat, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomatványokat, könyveket, műveket a legegyszerűbből a legdíszesebbig. Kérjük szükséglet esetén hozzánk bizalommal fordulni.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ártányiskerekedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Selye-Lápócai Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsr. 8.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Barabás—Kintzig pör. Ismeretes az a feljelentés, amelyet Barabás Béla dr. tett Kintzig János földbirtokos ellen. A feljelentésben Kintziget rágalmozással és becsületsértéssel vádolta azért, mert Kintzig egy választási vacsora alkalmával azt mondotta róla, hogy „politikai vigé” és hogy méltán hivatkozhat apjára, az egyszerű asztalosra, mert miként az, úgy ő is „fával foglalkozik.” A járásbíró csak becsületsértésben mondta ki bűnösnek Kintziget és ezért 100 korona pénzbüntetésre ítélte. A főmagánvádó miújsítás miatt, vádlott pedig a bűnösség kimondása miatt terjesztett be felebbezést. Ma foglalkozott ezzel az ügygel az aradi törvényszék büntető felebbezíteli tanácsa Aknay Andor törvényszéki bíró elnöklésével. Köpf János dr. Kintzig képviselője, hosszabb felelőadásban azt vitatta, hogy a Kintzig által használt kifejezések nem képeznek becsületsértést. Barabás nemcsak képviselő volt, de ügyvéd is egyúttal és így egyáltalán nem meggyalázó rá nézve, hogyha ügyvédi közbenjárásért pénzt fogadott el. Kintzig Barabás egyéni becsületét nem akarta megsérteni. Utal a nagyszámu enyhítő körülményre, arra, hogy a vádlott a politikai szenvedély hullámai között használta a kifejezéseket és olyan dolgokról beszélt, amelyeket mindenütt sutogtak, mindenütt beszéltek és amelyeket Barabásnak nem jutott eszébe sohasem megőszelni.

Visszautasítja azt a hangot, amelyet a sértett használt feljelentésében Kintzig ellen. Kintzig Aradon közismert előkelő uriember, akit megbecsülnék mindenütt, egész sereg bank és iparvállalat választotta meg igazgatójává, elnöke az aradi munkapártnak. Ezt a megbecsülést Barabásról nem lehet elmondani, mert különben nem ejtették volna el Aradon. Kéri, hogy amennyiben a vádlottat mégis bűnösnek találja a bíróság, úgy alkalmazza a novella 1. §-át és a büntetést függesztesse fel. — **Tabakovits György dr., Barabás képviselője rabuiztikának és szeszálhasogatásnak mondja a védő fejtegetéseit.** Kéri a bíróságot, hogy a vádlottat rágalmozás vétségében mondja ki bűnösnek, mert a használt kifejezések burkolt rágalmat foglaltak magukban.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet. E szerint a törvényszék helybenhagyja a járásbíró ítéletét, mert nem lát okot annak megváltoztatására. A rágalmozás tényálladékát meg nem állapíthatta, de elutasította a védőnek a büntetés felfüggesztésére vonatkozó indítványát is.

Modern szüret a Hegyalján.

— **Manikürös napszámshölgyek.** —

Még néhány évvel ezelőtt is romantikus képet lehetett irni az aradhegyaljai szüretekről, amelyek a hajnali szürkületben kezdődtek és éjfélig is eltartottak. Persze nagyon sokan azt hiszik, hogy ez ma is így van. Pedig pár év alatt nagyot fordult a világ és a szüretelő munkásnép. Varjassy Lajos polgármester beszéli, hogy az ő szőlőjében dolgozó szüretelő leányok ridikült hordoznak és abban maniküröző, pediküröző szerszámmal fegyverzik föl magukat. Ebéd után nem is állnak addig munkába, amíg jól meg nem manikürözik magukat. Ennek a modern szüretnek ötletéből íródott ez itt következő kép:

„Froment, az öreg Pierre Froment, aki ötven év óta tapossa a szőlőt a mourmeloni hegyen kilencven centimes napszám mellett, úgy este nyolc felé elkáromkodta magát és kilépett a kádból. A vörös meg a zöld szőlőhéjak sűrűn beborították a lábszárát meg a könyökig csupasz karjait. Az öreg megrázkódott, lecsapta a kezéről a ragadós sűrű szőlőlevet, aztán szalonnát vett elő és falatozni kezdett” . . .

Nem tudom, hogy Zola Emil foglalkozott-e szürettel és szőlőmunkásokkal. Ugy emlékszem, hogy nem. De ha megírta volna a szüretet és a szőlőtaposó munkás dolgait, úgy ez a részt biztosan előfordult volna a könyv egyik vagy másik fejezetében. És az emberek gyönyörteljes álmélkodással olvasták volna:

— Milyen igaz, milyen élethű. Milyen zseniális ember ez a Zola. Hogy ismeri annak a szegény nyomorult, istenverte napszámossal az életét. Ez a verizmus mégis csak nagyszerű valami!

Mit szólnának azonban a naturalizmus hívei ahhoz, ha Zola magyar utánzója, mondjuk a verisztikus iskola egy ifjú harcosa így adna képet a hegyaljai szüretéről:

„ Nadabán Maruca, aki a felsőbb leányiskola sikeres elvégzése után egy évet Luzernben töltött, hogy elsajátítsa mindazt a szépet és jót, amit a muszkai társadalom megkíván egy előkelő és jól nevelt szőlőtaposó hölgytől, kivette antik aranyérmét, amelyet nagybátyja, Nadabán Mojsza hozott volt Párisból és miután konstataste, hogy a peremutató pontosan a tizenkettős számjegyen áll, egy kecses mozdulattal kiugrott a fehér márványutánzatú kádból, ahol délután három óra óta taposta a rózsaszínű fűstököt. Két inas mirrha illatu rózsavizet hozott. Maruca kisasszony megázattatta a lábcskáit, megtörülgette a puha selymes fehér szövetbe, elvette a manikür készletét, s az-

tán előbb lábacskáit, aztán a rózsás körmeit hozta olyan állapotba, amint Muszka és Magyarad joggal megkíván azoktól a hölgyektől, akik szőlőnedv kiperésével keresik a mindennapi manikürre valót.”

Nem sok időbe kerülne és a naturalisztikus ifjú, aki a szőlőtaposás jelenéről így adona számot, egy jénevű elmeegógyintézetben nyerne államköltségen lakást, ellátást és gondatlan jövőt.

Pedig ahogy a dolog ma indul, ezért a leírásért a naturalisztikus iskola aradi tagja nem érdemel gánost, elítélést, kigunyolást és mindezek fejében elmeegógyintézetet. Mert ha a szindus jellemzés nem is fedi minden részletében a teljes és tökéletes valót, ha el is engedjük a mirrha illatu rózsavizet és a luzerni sejour, a manikür tény. Az Aradhegyalja szőlőtaposó hölgyei ugyanis — akár elhiszik, akár nem — manikür készlettel ápolják a körmeiket és nickel reszelőkkel tompítják az élet. Ahogy tizenkettőt üt az óra, a Flórák, Marucák és az Ilicák letelepszene a kolna padjára és rendre előkerülnek a körömkéfék, reszelők és a szarvasbőr-fényezőitök. Mert a román ifjuság izlése az utóbbi időben roppant módon kifinomult, az Ilicák pedig tudják, hogy mi kell a férfiaknak.

Tehát nyájas olvasó, ha a közeli jövőben a fenti leírásához hasonló kerül a kezéd közé, ne az legyen az első dolgod, hogy a szerencsétlen szerzőt a Lipótmezőre kivánd, kapj fel a motorosra és utazz ki Aradhegyalja valamelyik községébe. És ott fogod találni az Ilicákat, amint nagy ügyhöz méltó lelkesedéssel manikürözik lábcskáikat és kezeiket a kultúra legnagyobb dicsőségére.

— 6. —

A világ legjobb poudere a porcellán-pouder, mert csodaszéppé és előkelően mattá teszi a női arcbört.

Az eredeti doboz tetején Yes szócska áll.

Kapható minden drogériában, illatszerüzletben és gyógytárban. Az Amerikai Porcellán Poudert R-Társ. magyarországi leánykatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8. és VIII., Rákóczi-ut 9.

Árak: 5.—, 3.— korona.

Aradon kapható: B. Földes Kelemen gyógyt., Hajós Árpád gyógyt., Hegedűs Gyula, Házny Mesztor, Riedl Ödön, Vejtek és Weisz. 1916

VIDÉK.

A máriaradnai róm. kat. hitközség e hó 16. án, vasárnap délelőtt közgyűlést tartott. A közgyűlésen P. Prieszter Ágost szent-ferencrendi házfőnök elnökölt, melyen több az ismétlődő érdekű ügyet intéztek s megvizsgálták a kiadásokat, melyeket rendben találtak s a jövő évi költségelirányzatot elfogadták. Azután az iskolaszéki tagokat választották meg. VI-

légi elnök lett Pellegrini József. Választmányi tagok: Csascher József, Szmolinszky József, Vasetz Pál, Sandóik István, Németh Dezső, Benedek János, Schweiger József, Andrika Iván, Lovich János. Póttagok: Ámon Gábor, Ködmön Mihály. Jegyző: Szikora Béla. Végül a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki Valthier Ádám dr.-nak, aki számos éven át fáradhatatlan elnöke volt a hitközségnek.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegségeknek köszvény hólyag- és vesebetegségeknek. Feljohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925 „CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13. Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLE EDÉS.

Hieronymi a kisipar támogatásáról.

— A kormány új iparfejlesztési programja. —

Távirati tudósítás.

Arad október 17.

A kereskedelmi és iparkamarák küldöttsége tiszteltt ma délsben Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél. A küldöttséget a debreceni kereskedelmi és iparkamara elnöke, Szentkirályi Tivadar vezette, aki hosszabb beszéddel üdvözölte a minisztert. Hieronymi szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést:

— Az urak — mondotta a miniszter — keresték a velem való személyes érintkezést és azt, hogy abban az együttműködésben, amely a minisztérium és a kamarák között természetesen van, meg legyen a harmónia. A tisztelt elnök ur a kézműipart és a kisipart említette. Helyesen különböztette meg a kettőt. Nekem az a meggyőződésem, hogy a kézműipar szerepe mindig meg lesz akármennyire is fejlődnek a gyáripár. Megemlékezett a tisztelt elnök ur arról a birról is, mintha a kisipar támogatásáról megváltozott volna a mi felfogásunk. Nekem az a szándékom, hogy felhívom a kamarákat, adják meg nekem a felvilágosítást aapos tanulmányozás után, melyek azok az iparágak, amelyek a kamarák területén életképességgel bírnak és a vállalatok, amelyek a támogatást megérdemlik, hogy mi ezeket megsegíthessük. Azonban ne csak az oly iparágakról adjanak számot, amelyek már folyamatban vannak, hanem azokat is említsék meg, amelyekben életképesség van, amelyekben megvan a továbbképzésre való törekvés. Számolnunk kell azonban azzal a ténnyel is, hogy egyelőre csak korlátozott anyagi eszközök állanak rendelkezésünkre. Kapják azok a segítséget, akiknek kezében a támogatás az iparfejlesztés szempontjából leghasznosabbnak mutatkozik.

Vannak iparágak, amelyeket nem kell segíteni. Ha a kamarák szívesek lesznek kijelölni ezeket az iparágakat és ezekből azo-

kat, akik erre a segítségre legérdemesebbek, akkor azt hiszem, hogy nagy eredményeket fogunk elérni és ebben a tekintetben nagyon számítok a tisztelt kamarák közreműködésére és bizgó tevékenységére.

A miniszter választát a küldöttség hosszú és zajos éljenzéssel fogadta. Ezután Stettina állami titkárnál tisztelegtek, aki biztositotta őket, hogy a kamarák működését nagyra becsüli a kereskedelem és az ipar fejlesztésében és őket hazai munkásoknak tartja.

— Hordójelzések könnyítése. A kereskedelmi miniszternak a fából készült hordók jelzésére vonatkozó az a rendelkezése, hogy ily hordók csak akkor jelezhetők, ha belülről ónozva vannak: nem alkalmazandó azon vashordókra, amelyek kizárólag szesz szállítására és elvitására szolgálnak, amennyiben ezek jelzett különleges rendelkezése a Magyarországon jelzés alá kerülő hordókon „szesz” szóval, a Horvát Szlavonországon jelzés alá kerülő hordókon pedig „zesta” szóval jelöltetett meg a hordójelzési adatok felvétele szolgálati tábláján. Az ily jelzéssel ellátott, belülről ónozott vashordók tehát jövőben jelzésre elfogadandók.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 17.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 20 ezer mm. változatlan. az azak 50 kilogrammonként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1910. októberre	10.49—10.49	10.41—10.42
Buza 1911. áprilsra	10.44—10.45	10.41—10.42
Rozs 1910. októberre	7.78—7.78	7.77—7.78
Rozs 1911. áprilsra	7.83—7.86	7.83—7.84
Tengeri 1911. májusra	5.49—5.50	5.47—5.48
Zab 1910. októberre	8.00—8.01	7.99—8.00
Zab 1911. áprilsra	8.33—8.34	8.33—8.31

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Okt. 17.

Buza (szokvány-minőség):

16 kilogrammos új	9.20—9.30
16	9.30—9.40
17	9.40—9.50
18	9.50—9.60

Buza (Temesvári keresk. ár):

16 kilogrammos új	9.10—9.15
Rozs új	6.60—6.70
Árpa új	6.50—6.55
Zab új	7.20—7.25
Tengeri régi	5.75—5.80

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Okt. 17. —

Magyar aranyjárdék 4%	211.30
Magyar koronajárdék 4%	91.90
Magyar koronajárdék 3 1/2%	81.—
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.—
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	94.—
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	224.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járdék papírban	93.10
Osztrák járdék ezüstbe	96.75
Osztrák járdék aranyban	115.50
Osztrák koronajárdék 4%	93.10
1890. évi osztrák államsorsjegy	170.—
Osztrák-magyar bankrészvény	18.65
Magyar hitelbank-részvény	85.25
Osztrák hitelt. üzleti részvény	869.25
Osztr.-magy. államvasuti részvény	758.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.10
Német birodalmi márka	117.62 1/2
London vista	240.60
Paris vista	95.27 1/2
20 márkás arany	23.50

Budapest-kőbányai serteskereskedelem.

— Okt. 17. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — filierig; közép páronként 300—400 kilogrammig — fejlődő súlyban — filierig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 147—149 filierig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig fejlődő súlyban 152—164 filierig; könnyű páronként 240 kilogrammig fejlődő súlyban 160—164 filierig.

Sertéslelészám: okt. hó 13. napján volt készlet: 32-34 darab, okt. 14. napján felhajtott 167 darab, okt. 14. napján elszállított 606 darab, okt. 15. napjara maradt készletben: 32-36 darab.

A húsos sertés üzlet irányzata kellemes.

Felelős szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

6913.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi október hó 18-án:

C) bérlet.

C) bérlet.

Rozmarin néni.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Vajda Ernő.

SZEMÉLYEK:

Rozmarin néni Follinsné E. Pista ur Városv Jend. Zseuzsika, huga Vend. ey V. Az öreg doktor Polgár S. Az öreg báró Heltai Jend. Az ügyvéd Boly Lajos. A kassal báró Beregi S. Paraszt leány Bizza P.

Kezdetu este 7 óra fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. okt. 18-án, kedd:

1. Veszélyben a becsület. Humoros. — 2. Három jó barát. Szines látványosság. — 3. A szent kápolna legendája. D. áma. — 4. Babagyártás. Tanulságos. — 5. Kacsige ur, mint akrobata. Humoros. — 6. Szereltem istene. Dráma. — 7. A szapor. Ko alkus. — 8. Francia tájképek. Látványosság.

Előadások 6 órától kezdve.

Belpárak: I-6 hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillés.

Legközelebb

A lisszaboni forradalom.

NYILTTÉR.

Mint a napnak sugara

a fűre, úgy hat az üstben a mosásnál a

a ruhára 1/4 óra főzésnél. 2688

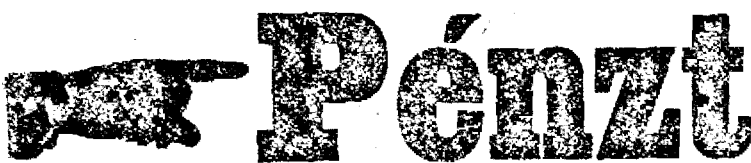
Vakítóan fehér fehérneműk

Dörzsölés nélkül! Kezelés nélkül!

„Persil” dacára csodás hatásának nem tartalmaz Clort, sem egyéb a ruhára ártalmas alkatrészt, amelyért kezeséget vállal a gyáros.

Gyar: Gottlieb Voith, Wien III.

Kapható: Votek és Weisz, Färber testvérek, Durr Kacsárd és Schäffer Benjaminál.

Jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiókpostá mellett.

Legfinomabb
impregnált
női havi kötők

tuczonként 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók

Földes Kelenen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-
utca 11 szám.
381

Gőzművelés

Nagyobb területek szántá-
sát kétféle rendszerű 20 név-
leges lörejtű új gőzekéjé-
vel, épügy mólyrigolizásokat
szőlő, spárga stb. telepítések-
hez előhántós gőzrigol-
ekével igen kedvező feltételek
mellett elvállal **Ortutay**
Gyula bélamajori gazdasága
Mezőkovácsháza (Csanád-m.)
1713

Formetelő javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

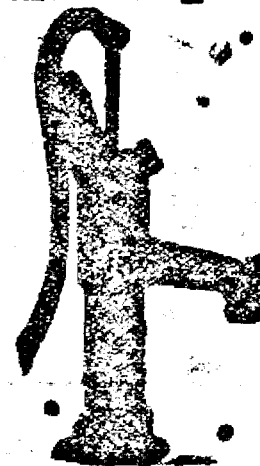
Borszivattyúk

és hosszú való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyú hengerből a berületé-
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
bóják és egyéb tisztáltságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
vattyú nem romlik és a hort nem
reathatja, a gépesíté jó működés-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendők

Golyó szelvényekkel. Kész-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hacz-
náltatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működés-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hosszú való országos egységű csz-
varek és a legjobb minőségű beté-
t gummirészt
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendők
és szivattyú készítő

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Alapították 1840 ben.

Hönig Frigyes

harangöntődjé

ARAD, Rákóczi-utca 28. sz.

Ajánlja cs. és kir. szabadalmazott

harangjait

vas harang szerelvényeit és vas
harang álványokat. 3449

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dol-
gozni úgy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélküli.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 3435

5481—1910. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Aradváros közönsége mint
jelentkező és Monti János aradi
lakos mint ezuttal csatlakozónak
kimondott végrehajtatók javára
273 kor 25 fill. és 22 kor 50 fill.
tökeköveteléseik s járulékaik be-
hajtása végett az aradi kir. tör-
vényszék területén levő, Arad
S rkád külvárosában fekvő, az
aradi 1181 sz. ijkvben A. + 1.
sor, 1499/a. hrsz. alatt felvett
Vadászkürt-utcai 3. sz. ház, és ud-
varból Nesits szül. Dímítrovits
Máriát illető fele részre az árve-
rést 2780 koronában ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elren-
delte és hogy a fentebb megjelölt
ingatlan hányad az 1910. évi no-
vember hó 18-ik napján délután 3
órákor az aradi igazságügyi palota
földszint jobbra levő 48. számú he-
lyiségében megtartandó nyilvános
árverésen a kikiáltásiár felérésze,
vagy 1895 koronán alól eladatni
nem fog.

Arverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan hányad becsárának
10⁰/₁₀₀-át, vagyis 279 kor. készpénz-
ben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. november hó
1-én 8383. szám alatt kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-c. 170. §-a alap-
ján a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Arad, 1910. évi július hó 15 ik
napján.

Aknay,

kir. társzéki bír.

3886

Tégla

I. és II. od osztályu, helyszüke
miatt legjutányosabb áron
kapható Nacht Viktor Arad,
Ujvághid melletti téglatelepén.
Megrendelések feladhatók úgy
a telepen, mint Petőfi-utca 7.
szám alatti irodámban.

Telefon 324. szám.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni az igen
tisztelt hölgyközönséget és kedves vevői-
met, hogy külföldi utamról már haza
érkeztem s

női

kalap salonomat

(Salacz u. 1. sz. II. emelet)

már megnyitottam. Mazammal hoztam a
legelegényes párisi női-kalap újdonságo-
kat, válogatott díszkrét elegáns színek-
ben a leguagyobb választékban.

Raktáron tartok gyönyörű Trotteur
és koncert kalapokat remek kivitelben,
mely a legmagasabb ízlést is kielégíti.
Gyászkalapok készítését valamint ja-
vítások és átalakításokat is vállalok
gyors készítésre és jutányos árak mellett.

Kérem az igen tisztelt urhölgyek szí-
ves látogatását, tisztelettel

K. Ritscher.

3888

Telefon sz. 789. — Telefon sz. 789

Lakás tisztítási vállalat

Elvállalok parkettás lakások tisztí-
tását és tisztántartását. Ablak,
csillár és kilincsek tisztítását. Féli
ablakok felrakását. Szőnyegek és
butorok porszívógéppel való tisztí-
tását, irodák, cukrászdák és ká-
véházak tisztántartását. Tüzelő-
anyagok lakásba való szállítását.
Vidéki munkák gyorsan és ponto-
san eszközöltetnek. 8361

Maradok kiváló tisztelettel

Lovas Károly,

lakás és ablak tisztítási vállalkozó

Mihály-utca 86b. (Saját ház.)

Alkalmi vésztelek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüsttárgyakban, Arad legu-
gyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Welter János-utca, Mimerka-palota

Zálogédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és bról-
lós tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcserehetőnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Házi mosószappanok

piperezappanok, illat-
szerek, stearin és
templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócikkék
legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos

Műhelye és

kész áru raktára: Ka-
zinczy-utca 1. (Polgári fuksk-
lával szemben.)

96—1910. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a ér-
telmében ezennel közhírré teszi,
hogy a b.-pesti VI. ker. kir. járás-
bírósnak 1910. évi Sp. VII. 1313/4.
számú végzése következtében dr.
Taub Armin budapesti ügyvéd
által képviselt Wurst és Machold,
freudenthali bejegyzett cég javára
55 kor. 50 fillér s jár. erejéig
1910. évi szept. hó 14-én foganato-
sított kielégítési végrehajtás utján
le- és felülfoglalt és 651 kor. 22
fillerre becsült következő ingósá-
gok, u. m. rőfösárúk és kocsi nyil-
vános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a világsi kir.
járásbírósnak 1910., V. 378. és 409. sz.
végzése folytán a Lilliom vászon
vállalat 216 kor. 25 fill. és jár. és
a Jónás Ignác és fia 107 kor. 90
fill. s jár. iránti követelése erejéig
is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a világsi kir.
járásbírósnak 1910. évi V. 368/4.
számú végzése folytán 55 kor. 50
fill. tökekövetelése, és eddig össze-
sen 15 koronában bíróság már
megállapított költségek erejéig
Pankota községben, végrehajtást
szenvedett lakásán, 436. házszám
alatt leendő megtartására 1910. évi
október hó 20-ik napjának délutáni
1/4 órája határidőül kitézetik s
ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett in-
góságok az 1881. LX. t.-c 107.
és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek, szükség esetén becsáron
alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták, és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Világos, 1910. évi októ-
ber hó 4. napján.

Thurászky,

kir. bír. végrehajtó.

3890

4 $\frac{1}{2}$ ⁰/₀-os Magyar kir. állami pénztárjegy

az eredeti feltételekkel

99.40 koronás kibocsájtási árfolyam mellett teljesen

dijmentesen

elfogadok előjegyzéseket!

Alírási zároshatáridő 1910. október hó 22.

Goldschmidt Sándor,

3888.

banküzlete **Arad.**

A „PATRIA“

Nagykanizsai pótkávégyár

szakértő átalakítása után ismét rendes üzembe van helyezve s összes gyártmányait ma már

Javitott minőségbenhozza forgalomba, — a mint azt a ládikákra és csomagokra felragasztott **CIMKE** igazolja.Kérjük az igen tisztelt kereskedő urakat és a fogyasztó közönséget, sziveskedjék ezen 3860**Új gyártmányt** kipróbálni.

Kiváló tisztelettel

„PATRIA“ NAGYKANIZSAI PÓTKÁVÉGYÁR.

Megadjuk az alkalmat,— **hogy** —
pongyola, bluzok, aljak és gyermek ruha szükségletét még soha nem létezett olcsó árban szerezze be, a nagy raktár miatt.**Rövid ideig sorozatos eladást rendezünk.**

Pongyola már	3.20-tól feljebb
Bluzok már	1.20 „
Aljak már	1.80 „
Iskolai gyermek szövet ruhák már	2.50-től „ feljebb minden nagyságban.

Nagy választék selyem bluzokban. Megrendelésre készítmök a ... legolcsóbbtól a legfinomabbig, gyors és pontos munka. ...

Wittenberger Hermanné ARAD, Szabadság-tér Hunyadi-utca I. sz.

Arad legrégibb kerékpár-, varrógép-raktára és javítóműhelye.

Hammer Vilmos

villany-műszerész

2106

Arad, Szabadság-tér 7. szám.

Telefon szám 98.

Nagy raktár eredeti „PFAFF“ karika-hajós, SINGER, SEIDEL NAUMANN és MINERVA varrógépekből családi és ipari célokra.

Legolcsóbb bevásárlási forrás kerékpár felszerelési cikkekből, varrógép alkatrészekből, gramofonok és lemezekből Valódi angol varrógéptűk.

Előnyös fizetési feltételek.

Szakszerű nagy javítóműhely.

Tűzifa!

Igen tömören ölelve, jutányos áron kapható

Dengl Lajos

fatelepen

Kossuth-utca végén,a régi temető előtt. 3777

Tűzifa!

Tűzifa!

Uri hölgyközönség szives figyelmébe ajánlom

angol és francia női divattermemet.

Szíves pártfogást kér

Paál Margit,Arad, Forray-utca, Gróf Nádasdy egyemeletes bérpalotájában. 8835**Mérlegképes könyvelő**

perfekt magyar levelező K. 200. — havi kezdőfizetéssel kerestetik

Holländer és Révész

gőzmalmában CSERMÖN.

Gabona és malomszakmában jártasak előnyben részesülnek. 3840

Herczeg Róza

elvéllal

ének- és zongora tanítást

a legmagasabb kiképzésig.

Magánéneket egyes, valamint csoport órákban, házban és házon kívül.

Értekezhetni: Szabadságtér 13. sz. II em. ajtó a. Délelőtt 11-12-ig. 3433

Eladó fajalma.

Baumán renet, Cassell nagy renet, Sárga belle fleur, Citrom-alma, Londoni pepin, Magyar kormos renet, Batul, Téli aranypármén és Törökbalint fajokból 200 métermázsza az összmenyiség vételnél métermázsánként válogatlan alma 100 kgr. 20kor. válogatott kilogrammonként 30 korona, utánvétel mellett szállít és levélbeli megkeresésre felvilágosítással szolgál.

Fried Eskeles, földbirtokos.
(Algyógy, Hunyadmegye)

11532-1910. ah. szám.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883 évi XLIV t. c. 36 §-a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1910 évre kivetett adók fokönyvi előírása befejeztetett, felhívjuk ennélfogva Arad szab. kir. város adózó közönségét, hogy adó könyvük átvétele illetve meglévő adókönyvüknek a kivetett adók előírásával való kiegészítése végett 8 nap alatt a városi adóhivatalnál annál inkább jelentkezzék, mert igazolatlan mulasztás esetén 2-10 K-ig terjedő pénzbírsággal lesz büntetendő.

Aradon 1910 évi október hó 8-án.

A városi adóhivatal.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20.

(Fischer Eliz-palotában) a t. közönség rendelkezésére áll. 3893.

Gondos, jó munka! Gyors kiszolgálás!

Ugyanott tanuló leányok fizetés mellett felvételnek.

Fényes egzisztencia!

Nagy vidéki városban évek óta fennálló kimutathatóan fényesen prosperáló

bor-pálinka

nygykereskedés

nagyforgalmu kiméréssel 4000 hlt termelő ecetszeszgyárral kb. fel millió évi forgalommal, előrehaladt kor miatt kedvező feltételek mellett átadó. E deklarációk „Nagy jövedelem 2670” jellege alatt Blocher I. hirdető irodájába, Budapest, IV. Semmelweis-u. 4. ké. etnek 6769

709 gsz - 1910. szám.

Hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város tulajdonát kepező Zsigmondházán levő Petőfi csárda bérlete folyó évi december hó 1-én lejártán arra folyó évi október hó 31-én délelőtt 10 órára árverést hirdetünk.

Kikiáltást ár: 700 korona évi bér. Bérleti idő 3 év. Bánátpénzül 70 korona teendő le.

Szöbéli és írásbeli áverés a gazdasági széknél - városház - földszinti kisterem.

Arad 1910 szeptember hó 26-án.

Gazdasági szék.

19531-1910. kh.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 189163-910. VIII. sz. körrendelete alapján felhívom a város közönségét, hogy mi el a kolera által fertőzött folyókból és vizekből származó halak ujján a ragály tovább terjedése lehetséges, a vásárolt halakat mielőtt valakik azok elkészítéséhez fogna, forró vízzel öntse le, forró vízben bontsa fel és mossa ki.

Arad, 1910. évi október hó 18.

Sarlet, főkapitány.

Arad-Tóvá.		Arad-Budapest.	
Arad ind.	Gy.	Szv.	Szv.
12.21	12.14	4.04	7.24
12.26	4.15	6.43	10.31
2.37	4.24	6.52	10.40
2.49	4.37	7.05	10.52
2.55	—	7.05	10.57
3.02	4.48	7.17	11.18
3.07	4.58	7.28	11.36
3.15	5.01	7.34	11.56
3.38	5.09	7.40	12.17
3.49	5.24	7.56	12.31
4.06	5.40	8.12	12.46
4.16	5.40	8.15	12.51
4.27	5.40	8.15	12.51
4.29	5.40	8.15	12.51
4.31	5.40	8.15	12.51

Tóvá-Arad.		Budapest-Arad.	
Tóvá ind.	Gy.	Szv.	Szv.
12.21	12.14	4.04	7.24
12.26	4.15	6.43	10.31
2.37	4.24	6.52	10.40
2.49	4.37	7.05	10.52
2.55	—	7.05	10.57
3.02	4.48	7.17	11.18
3.07	4.58	7.28	11.36
3.15	5.01	7.34	11.56
3.38	5.09	7.40	12.17
3.49	5.24	7.56	12.31
4.06	5.40	8.12	12.46
4.16	5.40	8.15	12.51
4.27	5.40	8.15	12.51
4.29	5.40	8.15	12.51
4.31	5.40	8.15	12.51

Arad-Temesvár-Jászsefcsanak.		Temesvár-Jászsefcsanak-Arad.	
Arad ind.	Gy.	Szv.	Szv.
12.21	12.14	4.04	7.24
12.26	4.15	6.43	10.31
2.37	4.24	6.52	10.40
2.49	4.37	7.05	10.52
2.55	—	7.05	10.57
3.02	4.48	7.17	11.18
3.07	4.58	7.28	11.36
3.15	5.01	7.34	11.56
3.38	5.09	7.40	12.17
3.49	5.24	7.56	12.31
4.06	5.40	8.12	12.46
4.16	5.40	8.15	12.51
4.27	5.40	8.15	12.51
4.29	5.40	8.15	12.51
4.31	5.40	8.15	12.51

Arad-Budapest.		Budapest-Arad.	
Arad ind.	Gy.	Szv.	Szv.
12.21	12.14	4.04	7.24
12.26	4.15	6.43	10.31
2.37	4.24	6.52	10.40
2.49	4.37	7.05	10.52
2.55	—	7.05	10.57
3.02	4.48	7.17	11.18
3.07	4.58	7.28	11.36
3.15	5.01	7.34	11.56
3.38	5.09	7.40	12.17
3.49	5.24	7.56	12.31
4.06	5.40	8.12	12.46
4.16	5.40	8.15	12.51
4.27	5.40	8.15	12.51
4.29	5.40	8.15	12.51
4.31	5.40	8.15	12.51

Budapest-Arad.		Arad-Budapest.	
Budapest ind.	Gy.	Szv.	Szv.
12.21	12.14	4.04	7.24
12.26	4.15	6.43	10.31
2.37	4.24	6.52	10.40
2.49	4.37	7.05	10.52
2.55	—	7.05	10.57
3.02	4.48	7.17	11.18
3.07	4.58	7.28	11.36
3.15	5.01	7.34	11.56
3.38	5.09	7.40	12.17
3.49	5.24	7.56	12.31
4.06	5.40	8.12	12.46
4.16	5.40	8.15	12.51
4.27	5.40	8.15	12.51
4.29	5.40	8.15	12.51
4.31	5.40	8.15	12.51

Magyar Nemzeti állományok.

TÉLI menetek.

Értesítés 1910. október hó 1-vel.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy aren tiszta, üde és hűs legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Párattal hatása szerencsés összeházasításban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánzózzák és hamisítják tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindenemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsírtalan, vegyítiszta készítmény, amely a különösen alacsony felületet keletti

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gur. honcon

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

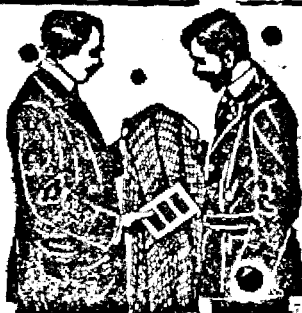
ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivanatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

2707

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 0641

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkte a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek, 3 koronától felfelé. A legkisebb méretet is küldjük.

Das minta választék megtekintésére bérmentve küldeték.

Értesítés!

Értesítem az ural hölgyközönséget, hogy az **őszi**

Párisi és Bécsi modell kalapjaim megérkeztek

Elvállalok mindennemű kalap átalakítást és díszítést, melyet izlésesen, gyorsan és olcsó árak mellett készítek.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Szíves pártfogást kér

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

Arad, Zrinyi-utca.

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorérősítő szer

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vojtek és Weisz droguerárájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Olcsó árjegyzék

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be:

- Moire selyem jupon darabja 4 frt.
- Tafft tiszta selyem jupon " 5.80
- Herweh fűző legujabb facon " 3.50
- Nagy parthie vétel férfi és női szabkandókben.
- Hamerly féle női bőrkeztü glaco.
- Schwéd mosó és szarvasbőr.
- Frisch féle patent férfi elsőnadrág aradi egyedüli elárúsító helye.

Nyírott prima p'üch szőnyegek

- csékely szövés hibával
- 1/4-es 3 méter széles 3 méter hosszú darabja 27 frt.
- 1/2-es 2 1/2 méter széles 3 1/2 méter hosszú darabja 42 forint
- és között minden vételkötelezett-ség nélkül megtekinthetők.

Minden pénteken nagy maradvásár.

Nagy forgalmu üzle tükben összegyűlt maradvék szőnyegek, ruha kelmék szines és fekete barchettek egyes függönyök steerok, egyes abroszok, csipkék, himzett batistok, rendkívüli olcsón kerülnek eladásra.

Rosenblüh H. és Társa
divatüzlet ARAD.

Versenynélküli árak.

Fehérnemű osztályban.

- Női ingek kézi himzett, tartós king vászon 1 frt. 65
- Női corsetták 1 frt. 30-tól csinos kiállítás 1 frt. 80 - 2 frt.
- Női nadrágok schweici himzéssel 1.40
- Uj olcsóbb árjegyzék; cérna és pamut vászon maradvékknál.
- Erösszálú ágyneműre, női ingekre kitűnően használható métere 28 kr. közép szállu legjobb minőség 32 " hóvirág legfinomabb kelengyéhez 3 "
- Prima cérna rumburgi és irlandi míg a készlet tart 2 "
- és fenti maradvékok 3 métertől 5-6 éterig kaphatók.

Kész első lepedők közis. it prima minőség, lörerős, hófehér, varrás nélkül, darabja 1 frt. 40, eddig sok ezer darab került általunk forgalomba és minden oldalról utána leszn k rendelve.

Másodrendű alsó'epedő, de a t igen tartós minőség darabja 1 frt. 2

APRÓ HIRDETÉSEK

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Straicher Arad, Tököly-tér 1. 2974

„Elite“

párizsi divatalbum 1000 ábrával Kor. 2.—raktáron. Tolnai Világlapja bérletben vagy számonként díjtanul házhoz szállítva. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár; legpontosabb kiszolgálás. — Krausz Paulin Színházépület. Telefon 511. szám. 511

Lakás kiadó

november 1-től Sárosi-utca 5. szám alatt egy négy és egy 5 szobás lakás kiadó. Ertekezni lehet Fenyves Károly építészeti irodájában Kazinczy-utca 11. 3862

Aki a Révai Nagy Lexikont

megvenni óhajtja, attól átveszem a már elavult Pallas Lexikont. A Révai Lexikont részletfizetésre is szállítom. — Veszek legmagasabb árban egész könyvtárakat és hangjegyeket, 90.000 kötetes kölcsönkönyvtár és 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. üzleti könyvek gyári raktára. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 525

Házvezetőni állást

elfogad középkorú urinő jobb házaknál vagy plebánián, helyben úgy mint vidéken. A háztartás és a kézimunka minden nemében jártas, magyarul és németül beszélt perfect. Bővebb felvilágosítás kapható Schwartz F. urnál Weitzer János-utca 2. szám, I. emelet, Minorita-palota. 3833

Csemege szőlő

legfinomabb zamatu, kicsinyben 64 fillér, nagyban 60 fillér kilogrammonkénti árban ajánl: Hámory-gazdaság Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám. 3778

Ha cigarettázik

használgon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésben Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Érettségit tett ifjú,

gyógyszerész szakornoknak ajánlkozik Aradra vagy Aradhoz közel. Cim a kiadóban. 3864

Őszi Divat Album

utcai, házi tolette, costum, blous és alj, valamint gyermekdivat album. Összesen 900 divatképet tartalmaz a vaskos 70 oldalas könyv, ára 2-50. Kapható Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Kiadó szoba!

Egy kétablakos utcai szoba, hozzá egy éléskamra az első emeleten külön bejáratú 1-ső novemberre kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, Szent Pál-utca 3. sz. 3844

Házvezetőnek

ajánlkozik fiatal nő, ki minden házi dologban teljesen gyakorlott. Elmegy esetleg idősebb házaspárhoz, avagy magányos urhoz mint házi ápolónő. Cimeket kér a kiadóba.

Bonne

izr. családnál állást keres azonnali belépésre 1—2 gyermek mellé. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 3887.

Házmester

kerestetik egy nagyobb ház részére, a ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, vízvezetési szerelő és a gőzfűtéshez is ért. Ajánlatok „házmester“ alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3891.

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 3896

Használt

Ólom
megvételre kerestetik

Ház

parkirozott udvarral, kis szőlős és konyha-kerttel előnyös feltétel mellett eladó; ugyanott 8 hónapos szép vizsla-kölyök kapható. Cim a kiadóhivatalban. 3859

Különféle

Hordó dugók

(kőris, tölgy és hársfából)

a legjobb minőségben és jutányos árban kaphatók: 3007

BAUER GYULA

Arad, Minorita-palota

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

RADIOGYULA

új női divatáruháza

Andrassy-tér és Weitzer János-u. sarkán

Az új áruház cikkei:

Női felöltők

Leány- és gyermekfelöltők

Női divat costumok

Női bundák

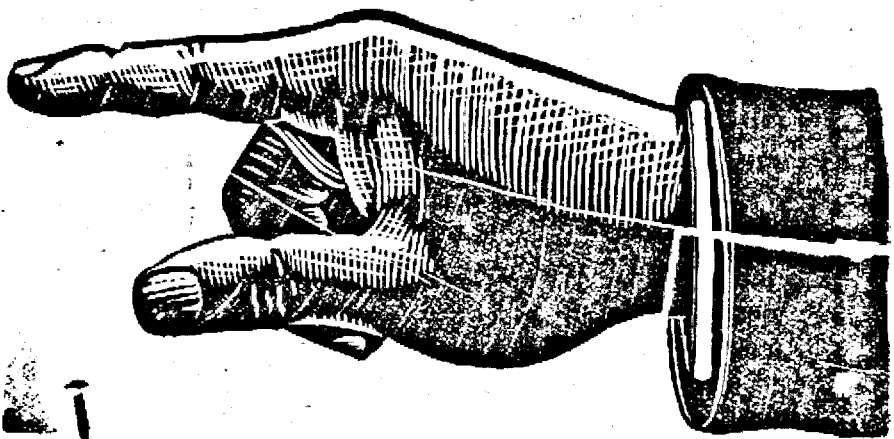
Szörme különlegességek

Gyermek ruhák

Női blousok

Pongyolák

Jupponok

Szabott árak!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Külön mértékosztály!

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyáranak kérésével.